

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Külföldi petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, november 26.

Mal számunk főbb közleményei:

Tovább a perrendtartás.
Tisza István — önmagáról.
Bonyodalmak Braziliában és Mexikóban.
Szeparéból a toloncházba.
Menekülés a villamosszék elől.
A győztesek.
Az iskolagazdát bűnlajstroma.
Furfangos képcsás.
Harc a csendőrökkel.
Pénzhamisítók a Délvidéken.
Háborúság egy halott fölött.
Színházi pletykák.

A jövő Arad.

Arad, november 25.

A folyómenti városok fejlődésének törvénye a jövő Aradjának érdekes képét mutatja. Mindenütt úgy van, hogy a víz egyik oldalán a forgalom, a siető, dolgozó, lármás élet települt le, a másik oldalon, régi, tiszteletben tartott emlékek között a visszavonultság csöndje, a pihenés, a szórakozás és a játék. A mire az egyik oldalon az emberek nem érnek rá: a múltnak kultuszát becsülni, öreg falakat szeretni, a levegőnek élni, testedzésre pazarolni a munkától ellopott időt, arra a másik part ad kellő környezetet. Nem is kell Budapestre gondolni, hogy a folyó két oldalának ezt a szereposztását megfigyelhessük; ilyen Grácban a Muhr két partja, az egyik oldalán a stájer iparvárossal, a másik oldalon a Schlossberg-gel; ilyen Salzburgban, a hol a Salzach tulpártján a Hoch-Salzburg

ódon vára és szórakozásai területnek el.

S így kell egyszer lenni Aradon is. Lehet, hogy mi nem érjük el. De a mi város-szeretetünk is gyönyörködhetik a jövőnek sejtés-festette rajzában, a mely ezt élénk tárja. Az egyik oldal: a kereskedelem, a gyárak, a műhelyek, az élénk utcák városa már kibontakozik, s lassan-lassan egész beszegi a Maros partját. A megmaradt részt: az Ovár-teret most fogja betölteni a városfejlesztés. A víz mellé, a melynek meg-megvaduló ária elől azelőtt félve húzódtak el a város, most barátsággal települtek le a házsorok, parkok, paloták, s legszélről a gyárak.

És most itt az ideje, hogy a másik oldalon a másik Arad épüljön ki. Hogy a félsziget most katonai terület, hogy a benne levő épületeket csillagsánc fogja körül, az nem akadály. Sőt ez ad igazi környezetet ahhoz, hogy a modern várossal szemben egy minden részében eredeti, az antikvitás hangulatával is csábító, tarka városnegyed épüljön föl. Ha a város a várterületet valaha megváltja s annak beépítésére tervet csinál, a helyes és okos tervező nem az lesz, aki a sánccokat lebontatja s annak tégláiból akar kincset kihozni, hanem az, aki ezt a régi miliőt egy eredeti városnegyednek, mondjuk: egy villatelepnek képébe be tudja illeszteni.

Mindez azonban későbbi dolog, amelyet a természetes fejlődés nem várhat be. Az alkalom elérkezett

helyesen, okos érzéssel figyelte meg Fábry Sándor dr., az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója, amikor a Maros evezős-egylet legutóbbi gyűlésén megtette a kezdő lépést ahhoz, hogy a várterületen az első polgári intézmény — egy sport-palota formájában — helyet kapjon. Enn k az érdekes tervnek megvalósításához nincs szükség arra, hogy bevárja a vár megváltása körül megindítandó tárgyalásokat, (amelyek teljes befejezéséig bizonyára három polgármester és öt hadügyminiszter fogja az elődeit föl váltani) hanem a legközelebbi időben tető alá juthat S nemcsak azért van jelentősége ennek, mert a testedző szórakozás céljaira nagyszabású és sokoldalú alkotást teremt; és nemcsak azért, mert a katonaterületen ezzel nyerne először terület a polgári élet, hanem azért is, mert ez mutatja meg utját a vár jövő rendeltetésének. Így folytatva kiderül, hogy Arad kedves ajándékot kapott Mária Teréziától, aki az erődítést építette s az csak átmenet volt, hogy az ajándékot kétszáz esztendeig csak a hadsereg használhatta.

Abban a tényben, hogy ezt az ügyet Fábry Sándor dr. vette a maga szerencsés, energikus kezeibe, van még valami érdekes följegyezni való. Vannak állások, a melyek hatáskörébe nemcsak az tartozik, a melyet írott törvények, szabályzatok, határozatok állapítanak meg. — Az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatói tiszte szintén nem jelentett

Szivárvány.

Írta: Ádám Éva.

Hárman voltak Abban a kútnál, éltek, hogy szeretik egymást. Persze más más utcában laktak és ritkán találkoztak valamelyik köruton. Ilyenkor sohaat dicsekedtek. Sokan ezzel leplezik a nyomort. A tárlatokat se hoztak semmit a konyhára, a képek mellett hidegen mentek el az emberek s a lány, a fekete, csunya kis művész elsápadt a közönyös arcok látására.

— Neked könnyű... te a tolladdal többet keresel, mint én az esetemmel, — szólt a társához. Ha keveset is kapsz egy tárcáért, de gyakran kapsz... Nem bírom tovább. A műteremért is sokat kell fizetnem. Ujra kimegyek Párisba. Ott legalább szabadságom is van a nyomorúság mellett.

— Meg fogom írni az esetedet... félnek tőlem! — Pedig nem félt senki, de hát olyan jó azt hinni egy kezdő írónak.

Szembe jött velük egy szőke, sovány, furcsa lány.

— Ni, madam Crisanthem! — kiáltották egyszerre.

Igy hívatta magát a szőke nő, s tudja miért. Pedig nem illett hozzá a név, de regényesnek találta s használta barátai körében.

— Nincs lakásom! — Szólt Crisanthem nagyon prózai, rekedtes hangon.

— Még mindig zongora-órákat adsz?

— Igen. Az akadémián az utolsó vizsgát teszem.

— Aztán persze hangverseny körútra mégy... évek óta ez a programod.

— Akárcsak neked Páris...

Élcéldtek. Tudtak kacagni is és egymás előtt káromkodtak is. Szóval: szerették egymást. Össze is költöztek. Három egymásba nyíló szobát fogadtak, de mindenik szerette a független, egyéni életet és csak annyiban köztöködtek, hogy egy bejárónét fogadtak, a ki közösen takarítja szobáikat. Így olcsóbb. Nekik pedig ez a fontos.

— Kinél takarít legelőbb? — hangzott a kérdés.

— Ugyan, csak nem kezdjük ezen!

— Na, de hát valami sorrend csak kell.

— Gyűlölködöm a sablont! — jelentette ki az író.

— Kiesinyesség kizárva! — tette hozzá

a fekete kis piktor, de nem állta meg, hogy utána ne tegye: mind ilyen a zenész!

— Jó, nekem mindegy, csak aztán a var ne legyen, fontoskodott madam Crisanthem.

— Takarítson nálad először, szólt gunyosan a piktor. Ugy is tudom, hogy az volt a titkos célo a sorrenddel!

— Nem is hagyom a szobámat délig... hozzám vendégek járnak.

— Roppant nagyra vagy Reeskynével, meg fogom írni az esetedet, szólt fensőséggel az író. Takarítson csak nálad, mert öngyűságtól kitelik, hogy hajnalban tessz látogatást.

Madam Crisanthem arca olyan lett a méregtől, hogy ha valóban Crisanthem lett volna, a levelei nyomban lehervadnak.

Reggel mindhárman aludtak, mikor a bejárónő jött.

— Nagysága, takarítanom kell, tesszen már felkelni.

— Menjen a pokolba, mormogta Crisanthem kisasszony, akinek feje a pillanatban, amint befelé fordult, csakugyan hasonlított egy hulló krisanthémhoz.

pusztán adminisztráló és szorosan a vasut ügyeire terjedő hivatást. Hozzá-
nőtt, az elődökről maradt tradíció-
ként, ehhez az álláshoz, az Aradhoz
való erős szeretet, ragaszkodás; köte-
lességgé edződött az a törekvés, a
mely e város feljlesztése, modernizá-
lása terén törekszik új és új eredmé-
nyeket elérni. Boros Beni és Vásár-
helyi Béla, az Acsev. eddigi vezér-
igazgatói mély nyomokat hagytak ma-
guk után azon az uton, a melyen
Arad jelene épült és jövője emelke-
dik; Fábry Sándor dr. a várterület
sorsának, jövődjének emez irányí-
tása által újabb jelét adja, annak
hogy az elődök szellemi örökségét
becsben tartja.

Tovább a perrendtartás.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, november 25.

A polgári perrendtartás részletes tárgyalá-
sát folytatta ma is a képviselőház. A ház-
assági jogról szóló paragrafusok kissé nagyobb
érdeklődést keltettek.

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor
nyitja meg az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és iromá-
nyokat.

(Bizottsági jelentések.)

Pap Géza, a közgazdasági bizottság elő-
adója, az Adriával kötött szerződés beikkelye-
zéséről terjeszti be jelentését.

Szüllő Géza, a közoktatásügyi bizottság elő-
adója, két miniszteri jelentésről terjeszt be bi-
zottsági jelentést.

Révay Lajos báró, a pénzügyi bizottság elő-
adója, szintén az Adriával kötött szerződésről
terjeszti be a bizottsági jelentést.

(A polgári perrendtartás.)

Folytatják a polgári perrendtartás részletes
tárgyalását. A 622—739. §-ig felszólalás nem
történt.

A 639. §-nál, mely a válóperek illetékes-
ségéről szól,

Polónyi Géza a javaslat hibás szövegezését

fejtegeti, mert utolsó közös lakóhelyet említ
utolsó együttlakás helyett.

Lengyel Zoltán arra az anomáliára mutat
rá, amely a Horvátországba férjhez ment nőről
megvonja a bírói jogsegélyt, mert elveszi a
községi illetőséget. Ez a legnagyobb igazságtal-
anság. (Helyeslés.) A Kuria paragrafusrágással
döntvényt hozott a magyar állami érdekekkel
szemben. (Ez szöveg!)

Plósz Sándor előadó: Tisztelt Ház!

Csermák Ernő: Tisztelt Ház! Pardon, tessék.

Plósz Sándor előadó: Kérem! A közös
lakóhely és az utolsó együttlakás között nem lát
különbséget. Lengyel Zoltánnak azt feleli, hogy
a szakasz megadja a módját annak, hogy Ma-
gyarországon indíthassanak válópert, ha meg-
szerzik a községi illetőséget. Ez azonban nem
tartozik a perrendtartáshoz.

Csermák Ernő: Nem nyugtatja meg az elő-
adó fejtegetése. Javasolja, hogy a szakaszt ad-
ják vissza az igazságügyi bizottságnak.

A Ház a szakaszt elfogadja.

A 640. §-nál

Lengyel Zoltán ismét felszólal. A paritást
Horvátországgal nem döntene meg, ha magyar
állampolgárok Magyarországon kapnának bírósá-
got. Módosítványt nyújt be.

Plósz Sándor előadó konstatálja, hogy Len-
gyel Zoltán egy kuriai ítélet alapján beszél. Ha
visszaszerzi az esetleg elvesztett magyar illető-
séget, itt perelhet.

Lengyel Zoltán félreértelt szavait igazítja
helyre.

A Ház a szakaszt változatlanul fogadja el.

A 643. §-nál

Polónyi Géza azt kérde, hogy mi az a ház-
assági pör? Nálunk az anyagi jog kodifikálva
nincs, kérdés, hogy mire szól a különleges
meghatalmazás.

Plósz Sándor előadó: Azt, hogy mi a ház-
assági per, nem kell megmondani. A speciá-
lis meghatalmazás ellentéte a generális meg-
hatalmazásnak. Külön hitelesítés nem kell.

A Ház a szakaszt elfogadja.

A 644. §-nál

Bartha Ödön az ellen szólal föl, hogy
a házassági perekben az ügyésznek hatásköre
legyen. Utal a büntető perrendtartásra, a mely
már intézkedik ebben a kérdésben. A mi bírósá-
gunk nem szolgált rá arra, hogy az ügyész-
ség alá rendeljük. A nyomozó ügyész kérdése
már a büntető perrendtartás tárgyalásakor nagy

vitatást keltett, most pedig a házassági ügyekben
is kap hatalmat. Az egész szakasz kihagyá-
sát indítványozza. (Helyeslés.)

Blanár Béla a szakasz harmadik pontja el-
len szólal fel. Elfogadhatatlannak tartja, hogy
az ügyésznek olyan jogai legyenek, a minőket
ez a pont adna neki. Bizik a királyi ügyészben,
de nagyon meg kell fontolni a hatáskört, ame-
lyet ráruházunk. Módosítást nyújt be.

Székelly Ferenc igazságügyminiszter: A sza-
kasznak nem az a célja, hogy az ügyész min-
den válópertbe beleszóljon. Csak ha speciális
eset van. De látja az aggályokat és ezért Bla-
nár módosítását elfogadja.

Felkiáltások: Nem elég!

Székelly Ferenc igazságügyminiszter: Az
észrevétel sokkal szelidebb, mint az indítvány-
tétel. Ha hibát vesz észre, figyelmezteti a bírósá-
got.

Bartha Ödön: Van a bíróságnak elég esze!

Székelly Ferenc igazságügyminiszter: Van-
nak esetek, amikor hibák történnek. Sokan azt
mondják, hogy a házasság tisztán magánjogi
dolog. (Ugy van!) Ő nem osztja ezt a felfo-
gást, s szükségesnek tartja az ügyész beavat-
kozási jogát legalább olyan mértékben, amint
azt Blanár módosítása megengedi. (Helyeslés
jobbrol.)

Sághy Gyula módosítást nyújt be, amely
Blanár módosításánál szigorúbban határolja az
ügyész jogát.

Almássy László rövid felszólalásában Bla-
nár indítványát pártolja.

Ezután szünet következett.

Szünet után Egy Béla a szakasz 1. és 3.
pontjának kihagyását indítványozza.

Kenedi Géza hozzájárul Blanár indítvá-
nyához.

Lengyel Zoltán szerint az ügyész kar tul-
terhelését eredményezné ez a szakasz.

Várady Zsigmond szerint semmi perrend-
szerű haszonnal nem járna, ha az ügyész bele-
szólhat a házassági perekbe.

Polónyi Géza az ügyvédi karra tartja méltá-
tatlannak, hogy működését az ügyésszel akar-
ják ellenőriztetni.

Blanár Béla személyes kérdésben kér szót.
Ezután a vita folytatását a Ház holnapra ha-
lasztotta.

Ezzel az ülés véget ért.

A festőhöz ment hát. Kulcsa volt a zsenik
szobájához. A piktor kisasszony a művészettel
járó nyomort nem szerette, a szabadságot azon-
ban annál jobban. Épen ezért még nem volt
otthon.

Beszéletes tót asszonyka volt a Máli, hát
nagyon szépen letörölgette a port mindenről.
Még az állványon levő arképről is. Csak akkor
szűnt a buzgósa, mikor a belépő művész
pofon vágta. Talán fűtyölt is mellé, vagy csak
Málinak tetszett úgy, mintha a nagy krivánon
zugnának a szelek.

Átment az íróshöz.

— Maga szerencsétlen! Hogy mert ide be-
lépni? Nem látja, hogy álmodom?

— Fenn tetszik már lenni...

— Maga dupla szerencsétlen! Ez nem
olyan álom, mint a magáé! Itt nem kergető
bivalyokról, vendéget jelentő malacokról, meg
boszuságot hirdető csirkékről van szó, amilyen-
nek a maga álmai. Ezek az álmok: eszmék.

— Ezt nem nagyon értem, kérem, — szölt
önérzetesen Máli — csak annyit tudok, hogy
félóra múlva a földszinti nagyszájához kell
mennem...

— Én pedig csak annyit mondok, hogyha

még egyszer megzavarja a takarítással az ál-
momat, kidobom innen. Mehet!

Máli elment, végkép elment. Az ilyen
művésznép vagy egyáltalán nem ismeri a ha-
ragot, vagy folyton haragszik valakire, de ak-
kor annak a szegény valakinek nincs is egy
perenyi nyugta. Bezárták a közös ajtót, a szek-
rényt is elibe húzták. Cisanthem lakott közből
és így két ajtója volt, a jobbra és balra eső
szobához is egy.

Szekerénye azonban csak egy volt. Így hát
a bal ajtóhoz nem tehetett szekrényt. E he-
lyett ő maga állt oda. Hallgatózott. Férfi be-
szélt odaát.

— Az az újságíró... susogta Cri-
santhem.

A látogatás naponta ismétlődött és Cri-
santhem kisasszony megállapította, hogy odaát
a szerelem honol. Ezt nem bírta el egyedül!
Ekkora titkot már közölni szokás. Átkopogta-
tolt a festőhöz:

— Nelly... Nelly... az író és az új-
ságíró...

— Csakugyan?

— Bizonyisten!

— Hol?

— Hol?! Hát odaát...

Nehéz a csera két olyan leánynak, aki a
szerelemet már elfeledte és tudja, hogy ott a
szomszédban most kezdik tanulni.

Benyitottak. Ürügyet se kerestek.

— Csak nem hitted, hogy komoly ez a
harag, mondták egyszerre, miközben tekinte-
ték sietve kutatta át a szobát.

Az újságíró mosolyogva szölt:

— Haragban voltak? Mi? Pedig voltaképp
mindhármukhoz jöttem látogatóba. Tudtam,
hogy együtt lakik három művész. Tudják, hogy
ez érdekes? Egy zenész, egy író, egy festő.
Erről lehet írni! Egy interjút akartam ma-
guktól. Sikert. Köszönöm! Adieu!

— De hiszen... még nem is csevegtünk,
barátom!

— Köszönöm: épen eleget tudok! Én lát-
tam már, hogy az mellékes, hogy maguk ze-
néssz, író, festő. Én három művész-lélekről akar-
tam írni és csak három asszonynépet találtam!
Maguk olyanok, mint a szívárvány. Gyönyör-
ködünk magukban, de tudjuk, hogy előtte is
vihar volt, — utána is jönni fog!

Tisza István — önmagáról.

Érdekes írás látott ma napvilágot Tisza István gróf tollából. Aradváros képviselője ugyanis levelet írt Gajári Ödönnel, Az Újság szerkesztőjének a szemrehányásokkal illetve a szerkesztőt, mert az a társadalom békéjét aiet földelni. E levélben Tisza önmagáról is elmond néhány rendkívül érdekes megfigyélést, amelyből közöljük a következőket:

Közeleli munkásságom nem csekély része telt el az agrárius irányzat egyoldalúságai és túlzásai elleni küzdelemben. De ez akció meghozta a maga ellenhatását. Ma már a különböző foglalkozási ágak szervezett táborokban néznek egymással farkasszemet. Az osztályérdek szempontja mindjobban előtérbe lép, hangja mind követelőbbé válik és a „feudális-agrárius reakció” sötét lovagjával bélyegesztetik meg mindenki, aki egy vagy más kérdésben a kereskedői körök egyoldalú álláspontjával szemben, igyekszik képviselni a közérdeket.

Egyénileg hidegen hagy a dolog. Husz esztendőig szidtak merkantilistának a a gazdák ellenségének azok, akiket akkor nem sikerült arról meggyőznöm, hogy a mezőgazdaság érdekét is az általános gazdasági haladás keretébe beállítva mozdíthatjuk legjobban elő. Nem csak meg nem lep, de egyenesen természetesen találom, ha most egy szép nap arra ébrednek, hogy a feudális-agrárius oimmetl disztizenek fel a merkantilista tábor tulbuzgó lovagjai. Hiszen mindkét címet ugyanannak a törekvésnek köszönhetem, hogy minden osztályérdek sugallta egyoldalúságtól távol maradván, ezekkel szemben képviseljem az osztályérdekeket kiegyenlítő, általános közérdeket. De mélyen aggodom a jelenségek láttára nemzetünk jövője szempontjából. Hiszen a bizalmatlanság, a gyűlölködés, a féket nem ismerő érdekhajbaszat a sivar káosza nemcsak az egészséges gazdasági politikát teszi lehetetlenné, de a társadalmi békére és egységes nemzeti közszellemre alapított, igazi nemzeti politikát is.

Elég támadásban volt részem, a miért divatos áramlatokkal szemben iparkodtam megvédeni a kereskedelem minden jogos érdekét, elég-szer volt alkalmam megmutatni, hogy megbecsülöm a kereskedelem nagy közigazdasági hivatását, és önértékes, szabad, akcióképes modern kereskedelem mentől erőteljesebb kifejlődését elsőrendű nemzeti érdeknek tartom. Készséggel fogom az alkalmat ezentúl is megragadni, hogy a nagy cél szolgálataiba becsás-sam csekély erőmet, de a mint volt, van és lesz erőm megállani meggyőződésemmel az agráriusok túlzásaival szemben, úgy megteszem ezt a kereskedők olyan kívánságaival szemben is, a melyeket a társadalom általános érdekével a jogegyenlőség és gazdasági szabadság nagy elveivel összeegyeztethetőnek nem tartok. Tisztelem bárki másnak eltérő nézetét, a kérdés objektív megvitatását örömmel fogadom, de kérve kérek minden kemolyan gondolkodó magyar embert, hogy az osztályellentét és osztályharc hamis jelszavaitól és romboló szemvédelyeitől kímélje meg a nemzetet.

Minisztertanács. Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt 10 órakor minisztertanács lesz. Egy estillap azt jelentette, hogy ma minisztertanács volt. Ezt félhivatalosan megcáfolják a az ehhez fűzött következtetéseket is alaptalanoknak jelentették ki illetékes helyen.

A cseh pártok viszálya. Bécsből jelentik: A cseh pártok között tegnap létrejött a béke és ma este összejöttek, hogy alakuló gyűlést tartanak, amelyen elnököt kellett választaniuk. Az ifju csehek, mint akik ebben a szövetségben a

legerősebb pártot alkotják, jelölték, Kramars mellett agítáltak. Kramars azonban nem volt megfelelő a többi pártok ak és így csak 20. míg Friedler volt kereskedelmi miniszterre 52 szavazat jutott. Friedler azonban nem fogadta el a választást, mert úgy látta, hogy az ifju csehek bizalmatlanok vele szemben. A többi cseh pártok azonban ragaszkodtak a választáshoz s újból kikiáltották elnöknek. Ebben már az ifju csehek is kénytelenek voltak megnyugodni. A gyűlés végén Kramars remegő hangon jelentette ki, hogy a mai napot tartja élete leg-szomorúbb napjának és még soha nem érezte magát olyan szerencsétlennek, mint ma.

Bonyodalmak Braziliában és Mexikóban.

— Ellentmondó hírek. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25

A mexikói bonyodalomról egymásnak teljesen ellentmondó hírek érkeznek. Tegnap azt jelentették a táviratok, hogy Diazt megölték, mára ezt a hírt megcáfolták. Sőt ma már maga Diaz cáfolja az egész lázadás hírét is. Szerinte csak kisebb jelentőségű lázadásról van szó, amelyet hamarosan sikerül elnyomni. Ezzel szemben más táviratok azt jelentik, hogy Mexikó a főváros kivételével a lázadók kezében van, sőt a fővárosban is összeesküvést fedeztek fel. Ezek a táviratok teljesen homályossá teszik, hogy mi is történt hát Mexikóban. Eppen ilyen ellentmondóak a Braziliából érkezett hírek is, bár bizonyos, hogy a brazilai forradalom sokkal nagyobb jelentőségű, mint a mexikói.

A mexikói és brazilai bonyodalmakról távirataink a következők:

Newyorkból jelentik: Majdött mexikói távirat hírt ad róla, hogy a fővárosban összeesküvést fedeztek fel. Az volt a terv, hogy a középületeket levégőbe röpitik és a minisztereket az elnökkel együtt tuszokul Francisco Madero táborába viszik. A kormány készenlétbe helyezte az egész helyőrséget, a titkos rendőrök összefogdosták az összeesküvőket, az utcákon őrzáratok cirkálnak. De más semmi jele sincs a fővárosban a vidéki forrongás nyomának. Csak épen hogy elhalasztották azokat a népünnepeket, a melyeket Porfirio Diaz újabb megválasztása alkalmából rendezni akartak a fővárosban.

Londonból jelentik: Nem forradalom, hanem katonai puccs volt Rio de Janeiróban. Mire a zendülés híre Washingtonba érkezett, úgy megnőtt, hogy az egész Unióban forradalomról beszéltek. A rio de janeirói lázongás így történt: Nave sorhajókapitány, a Minas Gereas hadihajó parancsnoka kedden este a kikötőben horgonyzó francia páncélos hajó tisztikarának vendége volt ünnepi lakomára.

Éjfélutánban tért vissza a Minas Gereas fedélzetére. Ekkor tudta meg, hogy a cirkáló legénysége zsoldematást követel a megtagadta az engedelmisséget. Nave sorakoztatta embereit s le akarta őket csendesíteni, de a matrózok őt és még két tisztet, akik kegyetlenül bántak velük, ott nyomban halálra kaszabolták. A zendülők a többi tisztet esónakon partravitték s egy Joao Candido nevű öreg matróz vette át a parancsnokságot. A Sao Paulo páncélos hadihajó és a Mária cirkáló legénysége is fellázadt.

Ezek a matrózok követelték, hogy szüntessék meg a botbűntetést.

Ejjel a három hadihajó elhagyta a kikötőt, mert félt a torpedóflotta bombázásától, délen már visszatért Rio de Janeiróba és a lázadók hajlandók voltak magukat megadni, ha büntetlenséget biztosítanak nekik. Fonseca elnök utasítására a lázadókat az illető hadihajókon hagyták. Valószínű, hogy a zendülők amnesztiát kapnak.

Páris. A Havas-ügynökség je'enti Rio de Janeiróból: A lázadás abban a pillanatban tört ki, amidőn a Minas Gereas sorhajó parancsnoka a Duguay Trauin francia hajóról, ahol diner volt, visszatért hajójára. Amidőn a fedélzetre lépett, őt, valamint két másik tisztet és több matrózt a lázadók megölték. A többi tisztet halálosan megsebesítették. Ezzel egyidejűleg tört ki a lázadás a Sao Paulo és Bania sorhajókon. E hajók összes tisztjeit a partravitték ki és Joao Candido matróz vette át a parancsnokságot. A lázadók Da Fonseca elnökhöz táviratot intéztek, amelyben ismételt feltételeiket állítják fel és azok nem teljesítése esetén a város és a többi hadihajók bombázásával fenyegetnek. A kormány nem adott választ. Röviddel ezután megkezdtek a bombázást, mely messzakításokkal egész éjszaka tartott. E hó 23-án reggel a Minas Gereas, Sao Paulo, Bania és Floriano elhagyták a kikötő belső részeit és lövöldöztek a várat, amely a tüzelést nem viszonzta. Ezután a hadihajók visszatértek a zárt kikötőbe és különböző irányban lövöldöztek ágyúikkal.

Rio de Janeiróból jelentik: A Minas Gereas és Sao Paulo hajókon kívül még más hadihajókon is megölték a parancsnokot és a tiszteket.

Páris. Rio de Janeiróból érkezett távirat szerint valamennyi csapat azt a parancsot kapta, hogy a kaszárnyákban készen álljanak az indulásra. A katorák között sek hadiszert osztottak ki. A tüzérezredek is parancsot kaptak, hogy a Rio körüli dombokon elhelyezkedjenek.

Páris. Rio de Janeiróból érkezett hírek szerint Fonseca elnök aláírta a fellázadt hadihajók legénysége részére az amnesztiát. Erre a Minas Gereas matrózparancsnoka rádiótelegramot küldött az elnöknek a szerencsét kívánt az elhatározásához.

Legutóbbi táviratok szerint a kamara ülése még nem ért véget. Sok képviselő ellene van az amnesztiának.

London. A szenátus hosszas tanácskozás után kijelentette, hogy hozzájárul az amnesztiához, de kiköti, hogy a zendülők előbb megadják magukat.

VIDÉK.

Templomszentelés Óvarsándon. Az óvarsándi gör. kel. új templomot e hó 22-én Pap I. János aradi gör. kel. püspök felszentelte. A reggeli gyors-motorral Újszentannára érkezett főpásztort Novák Kornél tb. főszolgabíró üdvözölte, a püspök megleghangu köszönete után megindult a lovasbandérium és a hosszú kocsisor a fellobogózott Újszentanna községen keresztül, ahol harangzúgások és ágyulövések között a lakosság levett kalappal és éljenzéssel fogadta. Ószentannán keresztül haladva, szintén ünnepies fogadtatásban részesült a püspök. Óvarsánd község határában újabb bandérium és ünneplő tömeg fogadta lelkes ovációkkal. Óvarsándnak rég nem volt oly nagy és lelkes ünnepe, mint most. A fényes segédlettel megtartott templomszentelés után az iskola termében bankett volt, ahol a püspök kíséretével, a helybeli és vidéki intelligencia részt vett. Itt a püspök által a

haza és a királyra mondott szép felköszöntő után Novák Karmél főszolgabíró magyar nyelven felköszöntötte a püspököt, ezután pedig számosan mondtak beszédet. Délután Pap I. János több helyen tett látogatás után a kivilágított Óvársánd és Ószentanna községeken keresztül az újszentannai állomásra hajtatott, ahová az összes vendégek kikísérték.

Menekülés a villamosszék elől

— Egy penszilvániai magyar kalandja. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25.

Ma délelőn különösen nagy forgalom volt a budapesti keleti pályaudvaron. Az utasok ellenőrzése sok gondot adott az ügyeltes detektíveknek, akiknek feltűnt egy munkáskülsejű ember, aki izgatottan törtételett a III. osztályú vasúti kocsik felé. Újút állották a felosztították, hogy igazolja magát.

— Stefán Mihály nagyszalacska kisgazda vagyok. Bécsbe akarok utazni.

A detektívek gyanusnak találták Stefán Mihályt és bevitték a VIII. kerületi kapitányságra. Kihallgatása alkalmával Stefán feltűnően izgatott volt a a rendőrtisztviselő kérdéseire kissé zavaros, rejtélyes történetet mondott el.

Bevallotta, hogy nem Bécsbe szándékozott, hanem Észak Amerikába, Penszilvániába, ahova családosa 3 év előtt vándorolt ki. Onnan esőit négy hónappal jött vissza Európába, mert gyanuba fogták, hogy az 1903. év folyamán Rocheltenben meggyilkolt John Edworth farmar az ő áldozata. Gyanus elemek vádolták meg a bűnnel és nem sokkal a gyilkosság után letartóztatták a vizsgálati fogságba vetették a látszólagos gyanúkok alapján. Mivel nem tudott szabadulni attól a kínzó gondolatától, hogy családja, mely ilyenformán kenyérkereső nélkül maradt, a legnagyobb nyenyornak néz elébe s mivel az eljárás napról-napra húzódott, ártatlanságát bizonyítani nyelvtudása híján csak nehezen tudta volna, oly magas idegizgatottság lepté meg, mely a fogház orvosának figyelmét sem kerülte el. — Kilenc hónapi rabság után az idegesség annyira erőt vett rajta, hogy a fogház orvosa elmeállapota iránt kételyeket támasztott és beszállította a megfigyelő osztályba, hogy beszámíthatósága felől bizonyosságot szerezhessen.

Stefán ott négy hónapot töltött el a megérlelődött benne a szökés gondolata. Az a rettenetes félelem, mely eltöltötte egész valóját, mindannyiszor valahányszor arra gondolt, hogy ártatlanságát bizonyítani nem képes, végül is arra az elhatározásra kényszerítette, hogy kerekret oldjon a fogházból s elbujdosson kinszói elől.

Es sikerült is neki. A négy hónapi ottidőzése alatt teljesen kiismerte a helyzetet s egy őrizetlen pillanatban megszökött ez év május havában. Jó darabig minden cél nélkül barangolt a legelhagyatottabb helyeken. Családjához visszatérni nem mert, mert sejtette, hogy ott fogják legelőször keresni. A városokat kerülte, mert mindenhol üldözőket sejtett.

Majdnem egy hónapig bujdosott így, amíg végre június 6-án New Yorkba érkezett teljesen kimerülve, összetörve. Mivel azonban itt sem érezte magát biztonságban, a mint lehetőségét ejtette, egy Európába induló hajóra szállt s hazajött Nagyszalacska, szülővárosába.

It sem volt nyugta, mert nem hagyta nyugodni az a gondolat, hogy családját a penszilvániai hatóságok miatta moleztálhatják és hozzátartozói nyomorban tengődnek. Levelet sem mert írni. Fél, hogy tartózkodási helyének ily módon nyomára akadnak. A legrettegetesebb lelki kínokon ment keresztül az alatt

a néhány hét alatt, melyet itt Magyarországon töltött el és végül is elhatározta, hogy visszatér elhagyott családjához.

— Most már nem bánom, történjék velem akármilyen — mondotta az elkéseredett ember a rendőrtisztviselőnek — én már beleuntam a sok szenvedésbe.

A rendőrségen Stefán vallomásából megállapították, hogy Rochelten környékén dolgozott, mint munkás s azonnal kábeltelepítőt küldtek New Yorkba, hogy meggyőződést szerezzenek arról, vajon földészeti mániában szenvedő idegbeteggel, vagy tényleg gyilkosság vádjával álló bűnösök állanak-e szemben. Addig, míg a kérdésre válasz érkezik, Stefánt a toloncházban őrizet alatt tartják.

Harc a csendőrökkel.

— Meghalt a fia miatt. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25.

Vukovár mellett, Borovó községben november 20-án, vasárnap este 7 órakor — mint Szabadkáról írják — a csendőrőrző elfogott egy 17 éves fiút Gyurics Vászó borovói földbirtokos Gyókö nevű suhanc fiát.

A fiu — a tudósítás szerint — csendesen ment az utcán, a mikor a csendőrök elébe állottak és kérdőre vonták: hol volt? A sógoromnál voltam — mondta a fiu — most megyek haza. A csendőrök — miért-miért nem — a 17 éves fiút a borovói községhez vittek és ott egy cellába zárták. Este nyolc óra felé a fia apja már megtudta, hogy a fiát a csendőrök a községhez vittek és azt is bírál vittek az apának, hogy a fiát a csendőrök összevissza verték.

A kétségbeesett apa előbb a községhezárára rohant megtudni, miért zárták el a fiát. Ott nem tudták okát adni a letartóztatásnak.

Izgatottan járta be a községet az apa, hogy megtalálja a csendőröket. Végre özvegy Jánkovics Draginya koresmájában találta meg a két csendőrt. Kétségbeesetten kérdezte tőlük: mi a fia bűne, miért verték össze, miért zárták be?

A csendőrök rövid választ adtak az apának: — Azt mi tudjuk, mondták és a szerencsétlen embert a koresmából kiutasították.

Gyurics Vászó kiment a koresmából, de az ajtón kívül lesbe állott. Várta a csendőröket. Amikor ezek kijöttek a koresmából, Gyurics a nála volt bottal először az egyik, majd a másik csendőrt ütötte le. A súlyos ütések a két csendőrt csak egy pillanatra szédítették el, a másik pillanatban már Gyurics Vászó nyolc sebből vérezve feküdt a földön.

A két csendőr aztán a halálra sebzett embert végig hurokolva a falon, a községhezárára vitték és abba a sárkába tették, ahova előbb a fiát zárták be.

Másnap reggel a megkínzott fiu mellett találták az apa holttestét. Ott vérzett el az apa a fia mellett. A fiút reggel a községhezárára kihallgatták, de a fiu csak annyit tudott mondani, hogy mikor apját belökték a sárkába, ez azt mondta neki:

— Hat évvel ezelőtt agyonlőttem Miletyi Jóvót, mert téged bántott. Négy esztendői rabságot töltöttem ki. Most meghalok, mert téged bántottak.

Hogy megindul-e a vizsgálat a csendőrök ellen, hogy Borovó község előjárósága jelentést tette az esetről a bíróságnak — arról a tudósítás nem beszél.

Szeparéból a toloncházba.

— Az állatorvos könyvet vezet. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25.

Löwy József Garamszentpéteren született s miután kora ifjúságában nagy vonzalmat tanúsított az állatok iránt, állatorvos lett belőle. Hogy-hogy nem, elvégezte az állatorvosi főiskolát, de miután egyelőre nem volt beteg állat, a mely kezelésre bizta volna magát, szívet tenni katonai kötelezettségeknek.

Löwy Józsefet, mint önkéntest, a 16. számú közös gyalogezredhez sorozták be. Alig volt be ezredéhez, betegkedni kezdett. Katonai kórházba került, a hol megállapították, hogy egyelőre szolgálatra alkalmatlan és bizonytalan időre szabadságot kaptak. Megmondták neki, hogy ha szükség lesz rá: megkapja a behívóját. Löwy Budapestre ment és ott az Aréna ut 52. számú házban az I. emelet 19. ajtó szám alatt bérelt szobát. A míg pénze tartott, élt valahogyan, de amikor elfogyott, ráköszöntött a nyomor. Sok szenvedés után Löwy nem fordult az általa választott pályához, nem az állatgyógyászatnak szentelte magát, hanem könnyű megélhetési forrás után látott. Lement a azomszédos kávéházba s miután megelőzőleg egy alfabetikus jegyzőkönyvet vásárolt a közeli papírkereskedésben, elkérte a pincérről a lakás címjegyzéket. Kinézte magának a gazdag és előkelő közéletbeli, gyáripari alakokat és ábécés sorrendben bejegyeztette a jegyzőkönyvébe. Volt miben válogatni és a netisz szépen megtelt.

Azután fotta magát, gyűjtőveket nyomtatott, felöltözködött kopott ruhájába s mint szegény állatorvosi főiskolai hallgató, körgyűjtést rendezett. Beállított az előkelő és gazdag emberekhez. Elmondta, hogy egész sereg kollegája van, akik számára — tandíj, ruha, megélhetési címen — gyűjteni akar. Melankólikus előadásmódja, jó, de szerény fellépése talajra lett. Ezzel az irítással alá a 20-200 koronákat. Az üzleti, gyári peccsét, a jelentőségteljes aláírások megvesztegetőleg hatottak az emberekre és a gazdag urak szívesen segítették a szerencsétlen, éhező növendékeken.

Löwy a pénzt zsebre vágta és kitűnően élt belőle. A jegyzőkönyvban felírt neveket elmorzsolta az idő, kimerítette a budapesti címeket. A derék állatorvos azonban nem jött zavarba. Előtte volt Magyarország térképe s rávetette magát a vidékre. Papa, Győr, Kálcsa, Újvidék, Újverbász, Szeged stb. stb. látták falaik között a szorgalmas gyűjtőt.

Miután egy egy ilyen körutazás kimerítette Löwy Józsefet, időnként visszatért Budapestre, hogy a fényes éjjeli élet apró gyönyörűségeivel és nemes szórakozással kárpótolja magát a vidéki kényelmetlen szállodákban töltött időért. Egy ilyen kárpótlás lett az állatorvos veszte. Ugyanis Löwy tegnap éjjel elegánsan kiöltözve mulatott egy körüli vidám helyen. Körülötte lányok és pezsgősüvegek. Történetesen éppen a szeparé mellett ment el és betekintett egy ur, aki maga is száz koronát juttatott a szegény főiskolai hallgatóknak. Igen meglepődött tehát, amikor a kopott ruhás gyűjtőt mulatni látta. Visszahuzta gyorsan a fejét a különszoba bárszony függönyétől és eltávozott.

Ma aztán felhívta Löwy József a hatóság figyelmét. A VII. kerületi rendőrség beidézte az állatorvost, aki ellen panasz híján nem indítottak csalás ügyben eljárást, de kihelyezték hamarosan a toloncházba, ahol nyolc napot fog ülni jogtalan kéregetésért. Azután Garamszentpéterre fogják eltoloncolni a szenvedélyes gyűjtőt.

Az iskolaigazgató bűnlajstroma.

— Ujabb hamisítások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 25.

Szabó Györgynek, a mikalakai iskolaigazgatónak bűnlajstroma napról-napra gyarapszik és bővül. Mindennap újabb momentumok merülnek fel, amelyek azt bizonyítják, hogy nem szablonos váltóhamisításról van szó, hanem nagy és nem közönséges raffinéziával véghezvitt manipulációk juttatták több mint ötvenezer koronához a megtévedt iskolaigazgatót. Egész sereg megáratott és takarékpénztárt károsított meg Szabó körmonfont módon. Az ujaradi előjárósághoz és az aradi kir. ügyészséghez nap nap után érkeznek feljelentések a környék különböző helyeiről, így Temesvárról, Temeskubinról, Radzáról, Gyórkáról, Világosról ottani pénztárvezetektől, amelyeknél az igazgató a hamis váltókat elhelyezte.

A csalásnak rendkívül raffinált módját használta fel Szabó a bankok becsapására. Jó ismerőse volt a mikalakai jegyzőnek, akinek irodájába sűrűn bejárt. Elfordult, hogy egy-egy percre sem a jegyző, sem a segédjegyző nem tartózkodott az irodai helyiségben. Ezt az időt használta fel Szabó arra, hogy machinációt végrehajtson. Több teljesen vagyontalan egyén nevére bizonyítványokat állított ki, amelyben az előjáróság azt igazolta, hogy az illető 40–60, sőt 80.000 korona vagyonnal bír. Ezekre a bizonyítványokra aztán a jegyző távollétében ráütötte a község pecsétjét és Balogh Zoltán jegyző és Nini Demeter községi pénztárnok neveit ráhamisította. Az ilyen módon felszerelt bizonyítványokat azután a gyóbb összegű váltók kíséretében a környékbeli takarékpénztárakhoz küldötte el, amelyek a hatósági bizonyítványok alapján aggodalom nélkül lezámulták Szabó György váltóit. Hogyne, hiszen olyan kezesek írták alá a pár ezer koronás váltót, akiknek 40–50.000 korona vagyonuk, házuk és földbirtokuk is van. Többek között Gábor Tódorné szül. Boár Detyica számára állított ki bizonyítványt és a „Viktória” takarékpénztár Aradon 9000 koronát fizetett ki Szabó Györgynek.

Némi óvatosság és körültekintés mellett a takarékpénztárak elkerülhették volna becsapásukat. A vagyonszágot igazoló bizonyítványokra ugyanis Szabó, ugylászik a nagyobb hitelesség kedvéért, a követke ő záradékot vezetett rá: „Ezen bizonyítvány kiadása raját kérelmemre és beleegyezésemmel történik” és ezt követte az illető aláírása. Az igazgató nem sok vagyonszági bizonyítványt láthatott, de a pénztárvezetéseket is nagyon megtéveszthette a községi pecsét, mert különben feltűnt volna nekik a szokatlan záradék, amelyet sehol nem használnak.

A váltóhamisítások végösszege még nincs teljesen megállapítva. A váltók hamis volta ugyanis csak a lejáratkor fog kitűnni, amikor a kezesek a fizetést megtagadják. Eddig 50.000 koronánál nagyobb az az összeg, amelyet Szabó a takarékpénztárakat megkárosított. Ehhez jön még az a sok száz korona, amelyet jóbarátaitól és ismerőseitől kölcsönképen felvett, de vissza nem adott.

Szabó Györgynek négy szárandó áldozata van. A felesége és három gyermeke: a 14 éves Erzsike, a 12 éves Aranka és a 10 éves Liviusz. A részvét egész melegevel fordulnak az emberek a szerencsétlen asszony felé, akinek halvány sejtése sem volt férje bűnös cselekedeteiről és akinek a könnyelmű és csélcsap iskolaigazgató rézéről csak megáldoztatásokban volt része. Szabó György rosszul bánt a feleségével és

gyermekével. A szomorú pedig az a delogban, hogy a szegény asszony bűnhődik ártatlanul férjéért. Az aradi postaigazgatóság ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy addig, amíg Szabóné szereplése a váltóhamisításokban teljesen tisztázva nincs, bizalmatlan nem részesítheti, ideiglenesen megvonta az asszonytól a mikalakai postaügynökséget, amely a kis családnak a kenyeret biztosította. Mikalacán most nem működik a posta és Aradról viszik ki naponta kétszer a község emberei. Óhajandó volna, ha a postaigazgatóság mielőbb meggyőződést szerezne a szerencsétlen asszony ártatlanságáról és biztosítaná a magára hagyott családnak a falat kenyeret.

A győztesek.

Kabdebó János dr.

Választási harcok után vagyunk, tehát nem követünk el indiszkréciót, ha a diadalmas küzdelem egyik hadtáncmozgásáról lebbentjük fel a fatyolt.

A hatalmas munkapárti tábor szervezkedni kezdett a városi választásokra. A III. kerületi választmány ülésén történt meg az első állásfoglalás. Az országos dícsőséget szerzett aradi munkapárt a városi választásokra azzal a nemes intenciókkal indult, hogy tulemelkedik a pártereteken és hivatalos listájára felvesz olyan jelölteket is, akik a párthoz nem tartoznak, de a városnak hasznos, kedvelt polgárai. Ez az elv első ízben az említett választmányi ülésen hangzott el. Az elfogadtatása kemény munka volt. A pártvezetőség tagjai sorban felszóltak és hosszabb rövidke beszédben igyekeztek meggyőzni a harci kedvtől duzzadó elvtársakat a gondolat reális értékéről, szépségéről és hasznos voltáról. Általánosságban, akadémiusan folyt igen széles mederben a vita. Már-már kétségessé vált, vajon a munkapárt hívei elfogadják-e a vezetőség javaslatát, mikor Szilágyi Géza igazgató tanító rövid beszéddel egy csapásra meggyőzte a nagy számban összegyűlt híveket, hogy úgy lesz jó, a hogy azt a vezetőség akarja.

— Uraim — mondotta Szilágyi, — ha mi nem emelkedünk a pártereteken túl, akkor hogy szavazunk a mi kedves Muki bácsinkra, a ki a legtisztéletreméltóbb politikai ellenfelünk, de mindnyájunk óhajából foglal helyet a törvényhatóságban? Ugyebár, erre az emberre ti is le akarjátok adni szavazatokat.

— Ugy van, szavazni akarunk rá — zúgott a tömeg. Eljen Kabdebó dr., kiáltották a jelenlévők. Amire talán a legragyogóbb érvekkel, legsúlyosabb észbeli okokkal nem lehetett volna rábírni a polgártársakat, azt Kabdebó dr. nak szeretettel és tisztelettel övezett neve, az ő jószágos egyénisége egy csapással lehetővé tette.

És mennyire igaza volt Szilágyi Gézának, ezt a választás igazolta a legfényesebben.

A harmincnyolc jelölt közül Kabdebó dr. kapta a legtöbb szavazatot.

Kétségtelen, hogy Arad város legnépszerűbb és legszeretettebb embere, a jószágos doktornak klasszikus típusa Kabdebó dr. Ahol megjelenik, oda bevönnél a zavartalan, tiszta humanizmus, a derűs önzetlenség és kristálytisza becsületesség. Minden jó ügyben ott van ő, akinek mindenkiért van egy jó szava, van vigasza, minden fájdalomra enyhítő balzsama.

Ha semmi más nem bizonyítaná, hogy az államvasutak kitűnő intézmény, meg lehetne győzni a tamáskodókat azzal, hogy Kabdebó dr. egyik orvosi tanácsadója. A logika szabályai szerint tovább fűzve ezt a gondolatot, Kabdebó dr. nak pedig azért kell a legkitűnőbb embernek lennie, mert neki is van egy felsőleges tanácsadója: a szíve.

Glück Károly.

Néhány hónapja, hogy Arad város egész társadalma részt vett abban az ünneplésben, melyben Glück Károlyt részesítették negyven évi tisztes munkálkodása után. A tiszteletére adott banketten felszólt az ünnepelt.

— Nyolcvan forinttal kezdtem el negyven év előtt pályámat. Ez a kis összeg sem volt az enyém — mondta. — Egy jószívű aradi polgár adta kölcsön, hogy tehenet vásárolhassak érte. Bizott a becsületemben, irást nem kért a kölcsömről. Életemnek ebben a legszebb pillanatában hálásan emlékezem meg jóltevőmről, segítőmről.

Köny csillogott a fehérhajú férfi szemében, aki nyolcvan forint kölcsön-pénzzel kezdte és ma Arad egyik legelőkelőbb nagyiparosa, vállalkozója, egy nagy pénztárat igazgatósági tagja, a törvényhatósági bizottsági közgyűlésen ülésen és szavazattal bír, továbbá mindenkinek „Károly bácsija.”

Igen sok ember, mikor bizonyos magaslatot már elért, azt mondja, hogy az ő szervezete annyira gyenge, annyira finom, hogy veszély nélkül nem tekinthet le abba a mélységbe, amelyből elindult. Ezért aztán azt is elhiszi, hogy a csúcs, melyen áll, oly kiemelkedő magasság, hogy onnan neki nem szabad meglátnia azokat, akiknek a szerencse nem kedvezett és a meredek útról vagy vissza kellett fordulniok sebezett lábakkal, vagy pedig már a kezdet első óráiban le kell mondanik a reményről, hogy valaha magasabbra is juszanak.

Imponáló tehát az a becsületes hála, melyet az ember a jótevői iránt érez, egyszersmind tükröz, melyben az ember lelkének simasága, redőtlensége is visszaverődik. Aki nem feledkezik meg a napsütésben arról, hogy egykor kietlen tájakon lakott, az nem feledkezik meg azokról sem, kikre az áldást osztó napsugarak sohasem mosolyognak.

Glück Károly csendes, feltűnést kerülő emberbaráti működése illusztrálja az elmondottak igazságát. Megszorult iparos társai a felekezeteinek szegényei tudnának erről felemelő példákat mondani. A közgyűlés elé nem kerülhet olyan segélykérelem, melyet ő nemcsak hogy szavazatával támogat, hanem még rá is dupláz. Tisztviselőknak nincs jobb barátja nálánál, aki azt hangoztatja, hogy azok olyan sokat nem kérhetnek, hogy ő azt meg tudná tagadni.

Mint az ipartestület elnöke, látta, hogy az iparos ház vigadójának építése sokkal többbe került, mint amennyire előirányozták; a testület roppant zavarba jött. A pénzügyek nem állottak valami fényesen. Sokat tanácskoztak, melyik uton meneküljenek a zátonyról.

— Nem tanácskozás kell ide, hanem tett — mondotta Glück Károly. És cselekedett. Elment a takarékpénztárba és a árt a maga rizikójára egy harmincezer koronás váltót. Az ipartestület ügyét így megmentette.

Valószínűleg nem is gondolt arra, hogy neki ezt valaha a sajátjából kell kifizetni. Dehogy. Abban a megyőződésben él, hogy mindenki olyan becsületes gondolkodó, mint ő és mindenki hálával emlékszik meg azokról, akik valaha megsegítették.

MULATSÁGOK.

(=) A pécsi önk. tüzoltóegylet november hó 26-án a Központi szálloda dísztermében, a tüzoltói szerelvények beszerzésére, világposta-, konfetti és aszerpentinosatával egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) A csermői 48-as kör november 27. napján, a kaszinó összes helyiségeiben, saját pénztára javára zártkörű Katalin bált rendez.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: A kormánybiztos, vigjáték
C) bérlet.
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárakkal: A svihák, operett. Este rendez helyárakkal: A kormánybiztos, vigjáték. A) bérlet.

Színészakadémia — tanulók nélkül.

— Kicsapott színésznővendégek. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25

Megírtuk lapunkban, hogy a budapesti országos színészakadémia növendékei sztrájkba léptek, mert egyik társukat Somló Sándor, az intézet igazgatója, tanári konferencia mellőzésével kizárta az iskolából. Erre Somló az intézet fekete tábláján kihirdette, hogy aki a mai előadáson nem jelenik meg, az az intézetből önként kilépettnek fog tekintetni. A figyelmeztetésnek nem volt eredménye, mert a mai előadáson mindössze három növendék jelent meg. Az első és második évfolyam huszonnyolc növendéke tehát megszünt az intézet növendéke lenni.

Kizárattak az első évfolyamból:

Czakó Pál, Várkonyi Mihály, Ungváry Kálmán, Pető Pál, Fenyő Aladár, Kollár Margi, Gyöngyössi Teréz, Tasnády Nagy Ilonka, Kárpáti Ilon, Mátrai Böske és Hajdu Emma.

A második évfolyamból: Petrik József, Trágyi József, Loránt Vilmos, Járay Sándor, Marosffy Lajos, Nagy Gáspár, Szászhalmy József, Bányai Katika, Hamvai Irén, Rónai Alice, Radó Kornélia, Mátray Ida, Járay Ersei és Ligeti Klára.

Ma délelőtti Somló Sándor igazgató a sajnálatos botrány előzményeiről a következő nyilatkozatot tette:

— Az én lelkiismeretem tiszta. Hajdú nem tartom méltónak a színészi diplomára. A növendékek a kicsapás után memorandumot adtak át nekem. Ilyen kitételek voltak benne: „felháborodva értesülünk kartársunk kizáratásáról és visszafogadását feltétlenül kívánjuk.” Így nem lehet beszélni. Egyedül Hajdu a bűnös, nem pedig Bauer. A növendékek ma levelet intéztek hozzánk, amelyben elmondják, hogy valahányszor Bauerrel érintkeztek, az önértüket ajtón kívül kellett hagyniok. Kiknek még Latabár Kálmán titkár ellen is.

A kicsapottak ma délután Molnár államtitkárnál voltak és feleltek a kicsapás ellen. Ennek azonban aligha lesz eredménye.

Az akadémia tanári kara ugyanis ma délután konferenciát tartott és egyhangúlag helyeselte Hajdu kicsapását. A sztrájkoló növendékek iránt követendő eljárásra nézve pedig a konferencia a további lépések megtételét Somló Sándor igazgatóra bízta.

A színészakadémiának tehát máától fogva nincs első és másodéves növendéke, ha csak Somló szigorú határozatából, amelyhez a kultuszminiszter is hozzájárult, nem fog engedni.

* A kormánybiztos. Guthi Soma a jó humorú bohózatírók ama fajtájához tartozik, akik csak pillanatnyi sikereket tartanak szem előtt és egyáltalán nem pályáznak maradandóbb irodalmi sikerekre. Ebből a szempontból bírálható meg ma bemutatott darabja is, melynek elég mulatságos ötletét laza összeállításban formálta darabbá és negligálva a szindarabírás legelemibb szabályait is, épen csak a jóindulat fogadtatja el bohózatnak a kormánybiztost. Több színpadi érzékkel, nagyobb műgonddal jó ötletes bohózatot lehetett volna írni a kormánybiztos kitűnő témájából, de hát ha Guthi nem vette hozzá magának a fáradságot, a mi ré-

szünkről is feleslegesen lamentálni az elmulasztottakon. A darabban van annyi mulattató, hogy érdemes előadni, de ennél semmivel sem több. Ennyiben referálhatunk Guthi darabjáról, mely ma este enyhe derűtség mellett került színre. Heltai adta Tuzárt, jóízű csirkefogó alakot kreálva. Pompás volt Tállyai gróf szerepében Beregi. Amennyire a szerepekből tellet, jól produkáltak Novák Irén, Harmath Józsa és Zalay Margit. Vass és Kulcsár mulattatták még a közönséget. H. G.

* A kormánybiztos másodszor. A tegnapi bemutatót sikert aratott bohózatot az aradi színtársulat ma este ismét előadja. A szerepeket ugyanazok adják, akik a bemutatót játszották.

* Péter abbé premiérje. Kimagasló senei eseménye lesz hétfőn az aradi színháznak. Csányi Mátyásnak, az aradi színtársulat agilis karmestérének eredeti operáját, Péter abbé mutatja be a színtársulat énekes személyzete. A darab ugyyszólván készen várja a premiért. A főszerepeket Dióssy Nusi, Ferrari, Ladiszlai, Polgár, Hussár és Herold játsszák. Az operával egy este bemutatják Simon Renátó egyfelvonásos dramáját, a Szegfűt, amelyben a fő szerepeket a Kasztler-pár, Delli, Beregi és Vass adják.

* Balkáni hercegnő. A jövő héten színre kerül Rubens világhírű operettje, a Balkáni hercegnő. Az újdonságra a színtársulat nagy ambícióval készül. A darabhoz a színigazgató fényes kiállítás készített. Az operettben a színtársulat elsőrendű erői jutottak jó szerepekhez.

* Svihákok vasárnap délután. A színtársulat vasárnap délután Ziehrer szépenéjű operettjét, a Svihákokat játssza. A darabban a társulat legjobb erői, Rontay Boriska, Dióssy Nusi, Fekete Aranka, Bankóné, Cséh, Polgár, Heltai és Várnay játszanak.

* A Wolff-tárlat sikere. Már régen nem volt Aradon oly sikerült és művészi értékű képkiallítás, mint a mostani, amelyet Wolff Károly kiváló festőművész rendezett, kiállítván a legsikerültebb festményeit Weiss Leó szalonjában. Még egyetlen egy tárlaton sem kelt el ezideig annyi festmény, mint ezen a tárlaton. A kiállítás, amely iránt az érdeklődés még mindjobban fokozódik, már kedden bezárul. Addig is nyitva áll díjtalanul Weiss Leó szalonjában.

* Burmester hegedűje. Kettős érdekességű esemény lesz Burmester Willy december hó 4-én tartandó hangversenye. Az érdeklődés a tetőpontra hágott és megállapíthatjuk, hogy a közönség a végsőig felesigázott kíváncsisággal várja a nagyjelentőségű művészi eseményt. Burmester egyénisége és világhírű kiválósága érthetővé teszi ezt az érdeklődést, de a jelen esetben egy másik jelentős körülmény is, a mely a mostani hangversenynél különös érdeklődést kölcsönöz. Burmester, mikor tavaly Amerikában volt, meglátogatta egy tisztelőjét, aki egy Newyork melletti városkában lakott. Az utat Newyorkból automobilon tette meg. Utközben azonban kisebbszerű szerencsétlenség érte, az automobil nekiment egy táviróoszlopnak és a heves lökés következtében Burmester hegedűje, a melyet magával vitt, kirepült a gépkocsiból és odavágódott egy kőrákhoz. A hegedű darabokra tört. Burmester kénytelen volt amerikai körutját félbeszakítani és egyenesen Olaszországba utazott, a hol öt hónapig szakadatlanul kutatott egy neki megfelelő hegedű után. Végre sikerült neki egy régi olasz mesterhegedűt találnia és megvette 27,000 koronáért. Ezzel a hegedűvel, a mely vagyont ér, jön Aradra és itt hangversenyez vele először. Az

érdeklődés a hangverseny iránt ezek után érthető és mi sem jellemzi jobban az általános érdeklődést, mint az, hogy a Polgári Jótékony Társulat december negyedikére tervezett tenestélyét, épen a Burmester hangversenyre való tekintettel, december 8-ára elhalasztotta. A jegyek már nagyrészt elkelték a korlátozott számban még kaphatók Weiss Leó könyvkereskedésében.

* Brüsszeli világhírű vonós négyes Aradon. Évek óta nem volt Aradon oly szenzációt keltő hangverseny, minő a legközelebbi napokban lesz megtartva. Ugyanis sikerült Klein könyvkereskedő cégnek a világhírű brüsszeli vonós négyest egyetlen hangversenyre megnyerni, melyre jegyek már is előjegyezhetők. 6851

* A boldog nászut emlékei ébrádnak fel igen sok emberben, akik az Uránia mai műsorát végig nézik. Megjelenik szemeik előtt újra a lagúnák gyönyörű, emlékekkel teli képe, a Szent-Márk-tér ezerévi galambjával, a sóhajok hidja, a Canale grande stb., mindazok a felejthetetlen szépségű helyek, amelyek a fiatal párokat ebbe a nagy és zajos multu, de kedves és poétikus jellemű városba vonzza. De nemcsak azoknak kedves ez a kép, akikben a mézeshetek boldog napjainak emlékét költi fel, hanem mindenkinek, akiben hajlandóság van a szép élvezetére. Velence képeinek bemutatása egy maga is biztos sikert jelent az új műsorban, amelyben azonban ezenkívül is a szebbnél-szebb képek ejtik bámulatba a közönséget. 241

Pénzhamisítók a Délvidéken.

— Letartóztatott bankgyáros. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25

A Délvidéken szinte járványszerűen dúl a pénzhamisítás. A jól és kevésbé sikerült hamisítványok egész özönével árasztják el az országot. A hatóságok szigorú erője sem képes gátat vetni ezeknek az üzelmeknek és ha egy bandát le is lepleznek, kettő támad a helyébe. A hiszékeny, kincséhes parasztnép kitűnő áldozat a serényen, ügyesen dolgozó hamisítók kesében. A hamisítványok egy részét forgalomba hozzák, míg más részét az együgyű parasztnépnek fél, vagy harmadrészt eladják. Az üzlet kitűnően megy és a műhely fényes jövedelmet biztosít.

A temesvári kir. törvényszék fogházába ma egy közveszélyes pénzhamisítót kísérték be, aki évek hosszú sora óta üzte a bűnös üzletet és bár ismételtén baja támadt a hatósággal, a pénzgyártó ipart minden alkalommal újra kezdte. Kautzner Ferenc oravicabányai lakos a hivatásos hamisító, a ki oly tökéletességre vitte a mesterséget, hogy hamisítványait alig lehet megkülönböztetni a valódi pénztől. Ötven koronás bankjegyeket gyártott és gazdagon felszerelt laboratóriumából bámulatos technikára valló hamisítványok kerültek elő. A notórius hamisító már többször állott bíróság előtt és úgy a temesvári, mint a budapesti büntetőtörvényszék példás büntetést is szabott ki reá. A börtön nem javította meg Kautzner, sőt ellenkezőleg, amikor kiszabadult, újult erővel látott neki a munkának. Kitűnő ügynökei voltak, akik azután a hamisítványokat könnyű szerrel forgalomba hozták. Legutóbb a temesvári törvényszék ítélte el a javíthatatlan gonosztevőt három esztendői fegyházra, ugyancsak pénzhamisítás miatt. Az ügy jelenleg a kir. Kurján van és Kautzner Versecen ültette fel tanyáját, amíg az ítélet jogerőre emelkedik. Ezt az időt arra használta fel, hogy immár a bámulatig tökéletesített mesterséget a legnagyobb titokban ugyan, de an-

nál serényebben folytassa. Sok száz és ötven koronás került ki keze alól, amelyre pedig a törvény már ismételtén reárákta a bilincseket. A verseci rendőrség tegnap leleplezte a hamisítót és ma szuronyos őrk kísérték be a temesvári fogházba.

Furfangos képcsalás.

— Milanótól Temesvárig. —

Távirati tudósítás.

Arad, november 25.

A budapesti és a milánói rendőrséget egy időben különös képcsalás foglalkoztatja, amelynek hőse egy olasz műkereskedő, áldozata pedig egy temesmegyei földbirtokos. Elhallgatjuk a neveket, mert a vizsgálat érdeke egyelőre így követeli. A mindenképpen érdekes, részleteiben merőben új, sőt sok ügyességre valló eset — a T. Hírlap értesülése szerint — a következő:

Ez év nyarán Milanóban járt az említett temesmegyei birtokos. Bement egy előkelő, jóhírű műkereskedőhöz, akivel már régóta van összeköttetésben és valami értékes képet akart vásárolni.

— Tessék egy R. fael! — mondta a kereskedő. Potom tízezer lira az ára.

A kép a Malonnát ábrázolta. A gazdag urnak nagyon megtetszett, alkunélkül nyomban meg is vette.

— Igen ám, — mondta most a kereskedő, — csak hogy nagyon nehéz lesz a képet Olaszországból kivinni. Tetszik tudni, törvény tiltja a műkincsek ekszportálását. Ez pedig műkincs.

— Hát mit tegyünk?

— Nagyon egyszerű a dolog. Sokszor megteszük, hogy a leghíresebb műtárgyakat bevonatjuk egy festékréteggel, miáltal mintha egészen más képpé alakulna át. Így baj nélkül megy át a vámon és otthon szépen leszedik róla hozzáértő kezek a festékréteget.

— Nem eshetik baja a képnek?

— Sammiesetre. Garantiálom érte. A felső festékréteget gőzben távolítják el az ugynevezett restaurálók. Budapesten is vannak hozzáértők. Majd egyenesen odaszállítjuk a képet.

— És mit fog ábrázolni az a rákent festék?

— Mondjuk: Viktor Emánuel királyt. Tudja kérem, ez nem feltűnő. Nagyon sok királyképet szállítunk külföldre.

Igy is történt. A műkereskedő egy olasz piktorral átmozgatta a műkincset. A Madonna vonásai eltűntek és az olasz király barnabajusza kunkorodott a vásznon. A kereskedőnek igaza volt: a kép baj nélkül meguszta a vámvizsgálatot.

Néhány nappal ezelőtt meg is érkezett Budapestre. A földbirtokos maga vette át és restaurálás végett festőt hivatott. Szakszerű kezelés után eltűntek a képről Viktor Emánuel vonásai, de nemcsak a felső festékréteget távolította el a gőz. Leszedte — a Madonna arcát is. Mert a Madonna-kép ép olyan festékréteg volt csupán, mint a Viktor Emánuel-képé, amely alatt szerényen meghúzódott egy harmadik festékréteg: Garibaldinak egy ócska arcképe. Egészen közönséges tucatmunka.

Kiderült tehát, hogy a milánói műkereskedő az eredeti és hitvány Garibaldi képre rámozgatta Madonna képét és ezt úgy adta el a földbirtokosnak, mint nagyértékű Rafael-festményt. És ezt a dupla csalást a gőz leplezte le.

A földbirtokos ez alapon csalás miatt feljelentette a milánói kereskedőt, aki nem sokkalig örülhet a tízezer liranak és a szabadságnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szerelmesek.

Távirati tudósítás.

Arad, november 25.

Május volt. A kertben nyíltak a virágok, alkonyodott, alföldi alkonyat termékenysége subantát a világon, a fiú huszonegy éves volt, a leány tizenhét és — ezt a történetet így kell kezdeni, mert így kezdődött. És ma a szegedi törvényszék előtt nagyon közönségesen folytatódott, hiányzott a leány — de az egész délelőtti tárgyaláson róla volt szó.

Schébor Oszkár huszonekét éves erdész-mérnökjelölt a vádlott. Magas terméű, beteges arcú, vézna fiú. Emberöléssel vádolták. Megölte a szerelmest, szerelemből, közös akarata után a szerelmesének.

A két revolvergolyóval megölt leány Mihó Teréz volt. Tizenhét éves volt, Hódmezővásárhely városban egyik gyönyörű hajadon volt. Szerelmes volt.

A múlt évben, május 18-án este, a kertben történt a halál. A fiú revolverrel kétszer rálőtt Mihó Teréze, akinek egyik golyó a szerelmes szívébe ütötte soha többé nem dobbanóra. Holtan találták meg a jajszóra, dörrenésre előfutók a leányt, mellette eszméletlenül, véresen fekvő Schébor Oszkár. A revolverrel a mellébe lőtt, de nem halt meg. Ma így mondotta el a dráma részleteit Hevesy Kálmán elnök kérdéseire:

— Az az eset, amikor történt, az előtt két évvel ismerkedtem meg Mihó Terézzel, amikor én a gimnáziumot végeztem Hódmezővásárhelyen. Hamarosan egymásba szerettünk. Nagyon megszerettük egymást... Örök hűséget fogadtunk egymásnak. Az érettségi után a selmecbányai erdészeti akadémiára mentem, de előbb fogadalmat tettünk, hogy egymásé leszünk. Sűrűn váltottunk egymással levelet. Egyszer a leány azt írta, hogy máshoz akarják adni, jöjjenek le rögtön Hódmezővásárhelyre, hogy együtt halhassunk meg. Én rögtön leutaztam és három napig iparkodtam rábeszélni Mihó Terézt, hogy álljon el szándékától. Ő nem, nem hallgatott rám, erősködött, sirt, könyörgött. Revolvert vettem.

Elnök: Mi történt aztán?

— Nem tudom... Nem emlékszem vissza. Csak néhány részletet tudok. Kétszer fogtam rá a fegyvert. Ő akarta így. Ezt még előző este megbeszéltük.

— Önmagára meg csak egyszer lőtt a fegyverrel!

— Nem tudom. Nem tudok semmit, hogy mi történt aztán...

Kihallgatták az orvosszakértőket, akik szerint a szívébe hatolt a golyó a leánynak. Minden jel arra vallott a boncolás alkalmával, hogy a leány az ekkor semmiféle ellenállást se fejtett ki. Kitért az is a boncoláskor, hogy a fiatalok csak ideális szerelemmel viseltettek egymás iránt. Az iratok szerint pedig megállapítást nyert, hogy Schébor Oszkárnak az apja, a nagyanyja is elmezavarban szenvedett és a fiú is neuraszténia. A fiú elmeállapotáról Berger Mór és Gyuritz Sándor dr. törvényszéki orvosszakértők együttes véleménye így szól:

„A vádlott súlyos neuraszténiaiban, örökös terheltségben szenved. Fjlikata abnormalis. A súlyos neuraszténia jelei: a rendellenes szív működés, állandó fájás, bágyadság. Akarat szabadsága ugyszólván egyenlő a semmivel s nincs kizárva, hogy a tett elkövetésekor szabadakaratú elhatározási képességgel egyáltalán nem rendelkezett.”

Az orvosszakértők nyilatkozata után a királyi törvényszék fölmentő ítéletet hozott.

§ Petíciók a Kurián. Budapestről jelentik: A Kuria első választási tanácsa ma folytatta a Wickenburg Márk gróf mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását. A tárgyalás ma sem ért véget és holnap folytatják.

A Kuria második választási tanácsa a beregszásztiszaháti mandátum ellen beadott petícióval foglalkozott. Itt Jármy Zoltánt választották meg Kossuth párti programmal Máthé László Justh párti ellen. A tárgyalást már napokkal ezelőtt megkezdték, de félbeszakították néhány napra, mivel a választást védő ügyvéd nagy terjedelmű ellenpetíciót adott be, melyben közel 2000 tanura hivatkozott. A Kuria ennek tanulmányozására két napi halasztást adott a petícionálók ügyvédjének, Fried Lajos dr.-nak. A mai tárgyalás nagy meglepetéssel kezdődött. Fried dr. kijelentette, hogy elveti a petíciót, az összes érvénytelenségi okokat és nem kíván az ellenkérvényre reflektálni. Tessi ezt azért, mert a sikerre semmi reménye nincsen és nem akarja a petícionálók anyagi romlását előidézní, mert ha a Kuria az ellenkérvény tanuinak kihallgatását elrendeli, körülbelül 40-50000 korona eljárási költség szakadna megbízói nyakába. A Kuria a tárgyalás folytatását rendelte el, mert az ellenkérvény nem felel meg mindenben a választási törvény követelményeinek. A tárgyalást december 3-án folytatják.

Háborúság egy halott fölött.

— Viszalykodó orvosok. —

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, november 25.

Grünfeld Adolf dr. ugrai körorvos neve ismerős már az újságolvasók előtt. Most fel van függesztve állásától a különös öreg tudós, akinek bogaras szokásaival nem tudott megbarátkozni a falusi nép. A községi bíró jelentette fel már hónapokkal ezelőtt a körorvost s azóta hosszadalmas eljárás folyik ellene. Móricz Ernő dr. biharmegyei főorvosnak az a véleménye, hogy Grünfeld Adolf dr. nem képes az orvosi működésre, különös elveket vall és a betegségeket nem tudja megállapítani. Védekezése ellenére a fegyelmet megelőző vizsgálatot megindították ellene.

As előzetes vizsgálat folyamatban van s ezenközben történt most, hogy Kővágó Károlyné ugrai asszony a körorvos kezelése alatt meghalt. Ennek a szerencsétlen fiatal asszonynak a halála fölött, mint nagyváradi tudósítónk jelenti, újabb háborúskodás indult meg Grünfeld Adolf dr. ellen. Ő legalább egyenesen üldözésnek tekinti Molnár dr. járásorvos beavatkozását az alispáni hivatalhoz ma küldött jelentésében.

— Tisztelettel bátorodom — írja a körorvos — a tekintetes alispán urat kérni, hogy méltóztatásuk Molnár dr. járásorvos urat arra figyelmeztetni, hogy engem ne üldözzön. Egy Kővágó Károlyné nevű ugrai asszony f. hó 14-én rendes tünetek mellett úgy, hogy orvosi segítségre szükség nem volt, egy gyermeket szült és f. hó 17-én hívtak engem az asszonyhoz, mert a szülés után megbetegedett.

Majd elmondja Grünfeld Adolf dr., hogy mindjárt látta, hogy az asszony súlyos beteg, deliriumban fekvő s a láza 40,5 fok volt. Hiába kísérelte meg megmentését a gyakorlatban lévő szerakkal, a beteg folyó hó 21-én reggel meghalt. A szerencsétlen Kővágóné haláláról elkészítette a járásorvosnak küldendő jelentést és beírta a betegséget, amelyet megállapított: gyermekágyi láz.

Másnap a község házához hivatva a telefonon Grünfeld dr.-t a járásorvos. Grünfeld dr., a zaklatott, ideges ember nem tudta megérteni a telefonon át a járásorvos szavát és ezért a jegyzőt bízta meg azzal, hogy beszéljen helyette a járásorvossal. A jegyzőnek pedig azt adta elő a járásorvos, hogy Grünfeld Adolf dr.-t felje-

lenti, mert nem tudta, hogy mi a baja Kővági Károlynak, akinek nem okozhatta gyermekágyi lása a halálát, mert nem létezik, hogy harmadnapra lást kapjon a beteg. Nagyon keményen magyarázhatott a járásorvos ur, — a ki egyébként így a hetedik faluból mondott véleményt a betegről, annak halála után — a szigorú beavatkozás mélyen sértette Grünfeld dr. orvosi önértését.

E különös és kissé érthetetlen eset közlése után elmondja az alispánhoz küldött jelentésben Grünfeld dr., hogy a járásorvos tévedésben van és különben is egy tudományos felelősség végett ő felelősségre nem vonható. A beavatkozást kénytelen földözésnek tekinteni. Végül kirodottan kéri, utasítsák a járásorvosot, hogy vele kiméletesebben bánjon.

Es van az ugrai doktor szomorú irásában.

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 26-án az időjárás: száraz, éjjeli fagy.

— Hunyady Károly gróf kitüntetése. Hunyady Károly gróf soborsini nagybirtokost abból az alkalmából, hogy a király titkos tanácsesi méltósággal tüntette ki a jótekonyság terén szerzett kiváló érdemeiért, a politikai és társadalmi élet kiválósáai közül igen sokan kereszték fel levélileg és táviratilag üdvözlő sorokkal. A neves szívi grófi pár buzgó munkatársai, a Vörös Kereszt egyesület soborsini fiókjának vezető tagjai holnap gyűlést tartanak annak megbeszélésére, hogyan ünnepeljék elnöküket a királyi kitüntetés alkalmából.

— Az állami számszék elnöki állása. Budapestről jelentik: Egy fővárosi esztap szerint az állami számszék elnöki állását a jövő héten betöltik. A kormány mellőzni fogja Dárday Sándor alelnököt és politikai személyiséggel fogja az állást betölteni. A miniszterelnök Thuróczy Vilmos volt főispánnak, a munkapárti alelnökének szánta az állást a már tárgyalás alatt is folytatott vele ezirányban.

Budapestről jelentik éjjel: A nemzeti munkapárti va árnep értekezletet tart az állami számszék elnöki állására vonatkozó hármas jelölés ügyében. A Ház elnöke a képviselőház keddi ülésén teszi meg javaslatát a hármas jelölésre. Első helyen jelölik Thuróczy Vilmos képviselőt, második helyen Dárday Sándor számszéki alelnököt a harmadik helyen egy horvát képviselőt.

— Magyar nemesség. A király Stein Manó és Stein Félix bátorkezű nagybirtokosnak a nemességet adományozta szili előnévvel.

— Erődy távozása. Budapestről jelentik: A Kossuth-pártban nagy izgalmak között mára várták Khuen-Héderváry Károly gróf döntését az Erődy-ügyben. Ha a miniszterelnök elejti Erődyt, hír szerint Kossuthék alig vesznek részt a hétfőn meginduló indemnitási vitában, csupán egy-két rövid fe' szóval szorítkoznak. Ha azonban Erődy megmarad, mindnyájan feliratkoznak a vitához. Kora délután az a hír terjedt el, hogy a miniszterelnök deferál a Kossuth-pártnak és Erődy menni fog. Az ügyeknek megvizsgálására kiküldött bizottság felmenti ugyan, de a miniszterelnök elfogadja lemondását és pár hét múlva behozza a belügyminiszteriumba. A minisztertanács hír szerint ma délután foglalkozott a dologgal és határozata az lett, hogy Erődyt rehabilitálni kell. A rehabilitálás oly módon fog történni, hogy a főispánt magas állásba helyezik el a belügyminiszteriumban. A Házban elterjedt hírek szerint a miniszterelnök holnap válassza Dasy Zoltánnak ebben az ügyben mondott ismeretes interpellációja.

— Fotografus a pártkörben. Budapestről jelemtik: Ma este egy budapesti fényképész fönt járt a nemzeti munkapárti kör helyiségében, hogy egy képes lap számára felvételeket készítsen. A fényképésznek szerencséje volt, mert sokan trózkodtak a pártkörben. A felvételek jól sikerültek magne ium fény mellett. A magneziutól egy szék meg is gyuldt, ami nagy riadalmat keltett a jelenlevők között. Semmi baj nem történt azonban, mert a szolgák az égő széket gyorsan eltávolították.

— A szabadkai rendőrség és a nők. Irtunk a minap arról, hogy a szabadkai rendőrség elővezettetett és orvosilag megvizsgáltatott egy urinót valami névtelen vád alapján. A Bács-megyei Napló rémes dolgokat ír arról, hogy a szabadkai tulbuzgó rendőrség mit művel a véd telen nőkkel.

„Szabadkán szinte arepíró módon sértik meg a személyes szabadságot azon a címen, hogy a titkos kéjelgést üldözik — írja a lap. — Elég egy névtelen levél, egy be nem iktatott följe lentés a Szabadka detektivkara mozgósítva van. Megtörtént már nem egyszer, hogy detektivek egész egyszerűen ott aradtak egy ház udvarán, mert éjszaka is lesték, nem történni e titkos kéjelgés. Mintha csak a szeretkezést akarnák megakadályozni rendőri beavatkozás-al, olyan buzgó ságot fejt ki a szabadkai rendőrség a titkos kéjelgés üldözése körül. Lehetne ennek a rettenetes buzgalomnak mélyenjáró okait kutatni, de egyelőre még nem tesszük azt. A szabadkai rendőrség botránya most ugyanis kikerült a város szűk határai közül. A sok-sok hasonló eset közül ez az egy kijutott a nyilvánosság elé s talán sordint tesz a rendőrség üldözési buzgalmára. Mert ma az a helyzet, hogy a szabadkai rendőrség jogosultnak érzi magát a gyermekek melől elvinni az anyát, a szülei köréből kihurcolni a leányt. Nem kell hozzá más, csak egy valódi, vagy fiktív följelentés s jön a detektiv, a fiatal kapitány kiváncsian faggat, a szegény meggyanusított detektiv kíséri a rendőrorvoshoz, következnek a meztelenre való ve' köztetés, vizsgálat s aztán a rendőrség esetleg pardont kér. Előbb azonban tönkre teszi egy család becsületét, földolja sok ember boldogságát. Ha valamelyik meghurcolt, vagy a családja nem retteg a följelentést tesz a rendőrség ellen, ennek sincs semmi foganatja. Az ügyesség konstátálja, hogy legfőljebb tulbuzgóság történt, de büntetendő cselekmény nem.”

— Sperber Frigyes halála. Az előkelő társadalmi réteg, amely Aradon a zenét kultiválja, ószinte részvéttel gyászolja a helybeli zenei élet egyik legszorgalmasabb, s legrésztérőbb alakjának, Sperber Frigyes zenetanárnak hirtelen elhunytát. A javakorteli férfiu már hosszabb idő óta volt ugyan beteg, de szívóssággal és kötelességérzetből kifolyó nagy ellentállással küzdött a nehéz kör ellen, s végezte teendőit. Vasárnap még megjelent a választási urna előtt is és gyakorolta polgári jogát, azonban a halál már nyomdokaiban leselkedett és a negyvenhárom éves ember ma ki-zenvedett. Sperber tanár nemcsak az aradi zenei tanári karának volt népszerű tagja, hanem az aradi előkelő családok gyermekeinek is megbecsült zenei oktatója. A filharmonikus társaság egyik erősségét veszíti el az idegentől Aradra jött, de itt szívben és lélekben magyarrá vált, kedves modoru, művészetért élő muzsikusbán. A múlt hónapban nyújtotta be az aradi Nemzeti Színháshoz egy nagyobb zenei alkotását, egy három felvonásos operettet, amelynek szövegét és zenéjét ő írta, s Kosztolányi Lőréné fordította magyarra. A színházi bizottság Mandi Vilmos dr.-nak adta ki bírálatra a művet, amelynek előadását a szerző immár nem érhette meg. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Thököly Imre utca 55. számú háztól.

— Belga bányászok sztrájkja. Brüsszelből jelentik: A bányamunkások kongresszusán, amelyen százhuszezer munkás volt képviselve, e határozat, hogy legközelebb valamennyi bányamunkás egy napi sztrájkba lép. A napot még nem határozták meg.

— Fogházra ítelt női tüntetők. Londonból jelentik, hogy a szüffrazsettek tüntetése egyre nagyobb mérvet ölt, bárha ma valóságos drákói ítéletet hoztak ellenük a rendőrségen. A naponként megismétlődő zavargások tettesei közül ma huszat vezettek a rendőrségre. A rendőrbíró a legszigorúban figyelmeztette a szüffrazsetteket, hogy komoly következményekkel fog járni a zavargásuk. Nyomban el is ítelt öt nőt két hónapi súlyos kényszermunkára, tizenkettőt 2 hónapi elzárásra, a többi pedig, minthogy letégesek, pénzbüntetéssel sújtották. — Egyébként a tüntetések nem szűntek meg ma se. Asquith miniszterelnököt rendőrcsapat volt kénytelen a vasúthoz kísérni, hogy a szüffrazsettek inzultusától megvédelmezze.

— Három napig a pincében. A Dák Ferenc u'ca 2. számú hazának pincéjében az ott levő nyomdával szeméyzete különös leletre bukkant. Az egyik sarokban kuporodó, hidegtől reszkető és éhségtől agyongyötört tizenkétéves fiu iparkodott az őt felfedező munkások elől menekülni, ami azonban nem sikerült neki, hanem néhány pillanatnyi ellentállás után megadta magát zorsának, türte, hogy a rendőr általmába vegye és felvigye a városházára, ahol a rai éjszakát eltölti. A gyermek, mint megállapítható, három nap óta rejtőzött a pincédubben, s ezalatt a pajtásai látták el nagy titokban élelemmel. Blázy József a neve és a Ferenc-téri polgári iskolának a tanulója. Négyöt nappal ezelőtt a fiu elmondotta társainak, hogy egyik haragosát, egy osztálytársát lefogja löni revolverrel. Ezt a tanuló Ferch Ödön tanárnak tudomására adták, aki felelősségre vonta Blázyt, megmotozta és elvette a zsebében rejtetett revolvért. A tanár kijelentette a fiu előtt, hogy szigorú büntetés vár rá, de ez nem várta be, míg megfenyítik, megszökött az iskolából és a városban csatangolt. Osztálytársai a vasúti állomás körül találkoztak vele, azonban mielőtt még szóba állhattak volna vele, a fiu futásnak eredt; üldözőbe vették, s keresztülzaladva a jegykiadó csarnokon, egy épen indulni készülő vonatra ugrott fel, amelyyel ugy látszik, csak az első állomásig utazott s onnan gyalog visszatért a városba. Eme kalandja után a szülei házába visszatérni nem mert, hanem az említett ház pincéjében keresett buvóhelyet. Kihallgatára után reggel a rendőrség visszaviteti anyjának Kölesy-utca 9. számú lakására.

— Agyonvert színész. Ujgyősről írják, hogy tegnap délután az ottani kocsmában egy vándorsszínész összeszólalkozott két paraszttal. Később verekedni kezdtek és a parasztok agyonverték a színészt. A két gyilkos elmenekült. A szerencsétlen színész nevét nem tudják.

— A csongrádmegyei bizottsági tagválasztások. Hódmezővásárhelyről jelentik a Magyar Távirati Irodának: Csongrádvármegyében tegnap voltak a tagválasztások a megye törvényhatósági bizottságába. A választások eredménye szerint a 43 betöltendő bizottsági helyre megválasztottak 33 nemzeti munkapártit és 15 függetlenségit, a kik az egyes választókörletek közt a következőleg oszlanak meg: Szentesen választottak 18 bizottsági tagot, ezek közül 14 munkapártit és 4 függetlenségit, Csongrádon hat tag közül három munkapárti, három függetlenségi, Kiskundorozsmán öt bizottsági tagot, valamennyi függetlenségi, Kisteleken két függetlenségit és egy munkapártit, Seregváron egy függetlenségit és két munkapártit, Algyőn három, Csányteleken három, Hergeson három és Mindszentén négy bizottsági tagot, akik valamennyien munkapártiak.

— Szőke János dr. ügyvédi irodája. Budapesti jelentik: Szerény kis hirdetés jelent meg ma az agráriusok hivatalos lapjában, a Közteleken. A kis hirdetésből megtudjuk, hogy a szécsényi tragédia hőse, Szőke János dr. ügyvéd ügyvédi irodája már nagyban működik. Általános Ügyvédi Iroda a címe a vállalatának. A nyolcadik kerületben, a Bérkocsis-utca 41. számú házában nyílt meg. Van telefonja. Cseque-számlája a m. kir. postatakarékpénztárnál. Folyószámlája a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál. — Vörös drámák hőseit impresszáriók szokták elcsábítani. Kuplét énekeinek variété-színpadon, vagy lóra ülnek a cirkuszban, esetleg akad egy kiadó, aki kinyomatja a hős memóriáit és pénzt ad érte. Ételmes vállalkozók azt is megselekezik, hogy a szenzációs drámák hőseit megkérk és kellő honorárium ellenében cipőkrémet keresztelnek el a nevével. Szőke nem adta meg magát ilyesmire. Sirokba dobta a sommás kereseteket és válópőri aktákat és most bányákat, erdőket és vadászterületeket értékesít. Vasz és elad birtokokat. Elvállalja mezőgazdasági áruk birományi eladását. Már megbízásai is vannak, hogy szerezzen egy ezerholdas birtokot megvételre. Az az, aki a nyáron vőrfürdőt rendezett az utcán, most rideg üzleti könyvekbe bujkál és részletes, szakzerű leírással ellátott ajánlatokat kér — az utolsó felvonás után.

— Véletlen, vagy szerelmi dráma? Csáktornyáról írják: Nagy riadalmat keltett Földes Mór „Korzó” kávéházában tegnapelőtt este az, hogy egy Browning-pisztoly elsült és a kávéház pénztárosnőjét megsebesítette. A kávéházban Horvát József postatiszt diskurált Koszi Mária marburgi származású felirónővel. Beszélgetés közben Horvát revolverét egyik zsebtől a másikba akarja tenni, közben elsült a revolver: és átfurta a leány jobb lábát. A sérülés ugyan súlyos, de nem veszélyes. A csendőrség megindította a nyomozást. — Ebből az ügyből kifolyólag a Zala szerkesztőségéhez hosszabb levelet írt Schlögl Ferenc Ede varasdi lakos, melyben elmondja magáról, hogy tartalékos hadnagy, négyszázezer korona vagyon ura és közli, hogy a megsebesült Koszi Mária (vagy mint ő írja, Mici), menyasszonya. Azért ment át Csáktornyára, mert megtudta, hogy a leány, kivel differenciái voltak, ott kasszíróné és elakarta vinni a kávéházból. Az volt a szándéka, hogy a leányt egyelőre egyik birtokán elhelyezi, azán nőül veszi. Majd azzal vádolja levelében a postatisztot, hogy merényletet követett el a leány ellen, mert az nem akarta meghallgatni.

— Tolvajbanda leányokból. Budapestől jelentik: A rendőrségen ma fiatal leányokból álló tolvajbandát leplezett le, akik közül az idősebbeket, Bankovich Anna 16 éves, Pech Karolina 18 éves és Horváth Lujza 14 éves csavargó leányokat letartóztatta, a kiskorúakat pedig átadta szüleiknek. A banda vezére Bankovich Anna volt, a ki a Vörösvári-ut 77. szám alatt lakott édesanyjánál, aki mosónő volt. A leányok többnyire a Nyár-utca környékén sétáltak és öreg urakra vetették ki hálójukat, akiket azután a pásteróra alatt megloptak. A leányok elhatározták, hogyha vagyonságosabb ismerőse akadnak, lukkóval megmérgezik és kirabolják. Meg is vásárolták már a lukkókat, megölték és ki is szemetelték már az áldozatukat is, de a miker végrehajtásra került a dolog, visszariadtak a tettüktől. A tolvaj leányok orgazdája Hauk József 20 éves kőműves volt, akit a lopott holmiért pénzt adott nekik. A rendőrség Haukot is letartóztatta.

— Nyilatkozat. Mohos Ágoston urnak, Arad. Lénárt Vilmosné tragikus halála alkalmából ön igen t. köllégám az Aradi Közlöny oikkét ref.

lexiók tárgyává tette a Függetlenségben. Ezt a cikket én úgy értelmeztem, mintha az Aradi Közlöny, amelyért én vagyok felelős, támadná. A felreértés okozta, hogy felhevültségemben alap nélkül támadtam meg őt előbb lapomban, utóbb pedig magazinlevélben igaztalan és jogosulatlan sértésekkel halmoztam el, amelyekre semmi alap sem volt. Őt ezt a levelemet a Függetlenség közönsége elé adta és ellenem rágalmozáért és becsületsértésért vádat emelt a bíróságnál. Beláttam, hogy alap nélkül bántottam őt s magam kívánok elégtételt adni, nem várva a bíróság ítéletére. Beismerem, hogy hibáztam, visszavonom állításaimat, kérem, bocsássa meg súlyos sértéseimet s fogadja el azt az őszinte kijelentésemet, hogy sajnálom, hogy megbántottam. Kollégia is tisztelettel Bolgár Lajos.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban november hó 25 én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Szigarto János v. tüzlőlnak Virág nevű leánya. Meierits Géza postatisztnek Terézia nevű leánya. Maricza György napszámosnak György nevű fia. Meghalt: Bartelmi János 41 éves vasuti futó. Vékony Julianna 19 éves gyári munkásnő.

— Perzsaszőnyeg raktáram Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt megnyílt. Tisztelettel Schwarz Zsigmond. 3698

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — háziilag — a likör aroma 1 üveg 80 fillé Vojtek és Weisznál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel felhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomásnál nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapnátó az állomás előtti téren.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

• Természetszerű vasmentes savanyúvíz. •

Árnyékos forrásokban és gyógyászati intézményekben.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsrak. R.

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

(A bók.) A Vígyszínház szenzációs sikerű udonságának, A testőr-nek főpróbája után élénk volt az élet a kávéház vígyszínházi törzsasztala körül. Beszéltek a hatalmas sikeréről, amelyet Molnár Ferenc új vigjátéka már a főpróbán aratott.

Később megjelent a szerző is, aki előbb kívonta magát az ünneplésből és egy Lipót-körúti vendéglőben rejtőzött el. Különösen lelkesen gratulált neki egy fiatal színész, aki nem is játszik a darabban, de azért persze nagyon örült a sikernek.

A színész, aki igen jeles sportférfi, végül így szólt:

— Sok francia darabban játszottam, még többet ismerem. Tudom, hogy a világ legjobb darabjait a franciák írják, de mondhatom, hogy leadhatnak talán három fontot, de stoneról szó sem lehet...

Molnár Ferenc halásan szorította meg a gratuláló művész kezét.

— Köszönöm, köszönöm... — mondotta. — Látom, hogy jóakarattal vagy irányomban... De ugy-e, ha a premiérnek is sikere lesz, leszol szives és megmagyarázod nekem, hogy — mi az a stone?

(Az igazi Butterfly.) Ez a történet is A testőr ról szól. A tegnapi bemutatón különösen szenzációs sikere volt a harmadik felvonásnak. Ez a briliáns felvonás, amelynél jobbat, ötletesebbet maga Molnár Ferenc is aligha csinált, tudvalevő-

leg egy operaházi páholyban játszik. A színpad maga a páholy belsejét ábrázolja; csak a páholyt, úgy, hogy az egész megszükitett színpad nem nagyobb, mint egy jó nagy operaházi páholy, mondjuk az igazgatói páholy, a mélysége. Amíg a második felvonás lejátszódik, a színpad mögől kihallatszik a nézőterre — az igazi nézőterre — a Pullangó-kisasszony muzsikája.

Gyönyörűen hat ez az egész. A közönséget rendkívül megragadta Molnár Ferenc nagyszerű ötlete és a premiérén vége hossza nem akart lenni a sok tapának.

Alig szajlott le a bemutató-előadás, egy érával rá Molnár Ferencnek a premiér-vacsoránál jelentik, hogy egy levelet hoztak a számára. Molnár fölbontja a levelet. A levélben ez állott:

„Kedves Molnár, — ott voltam, láttam, nagyszerű volt. Olyan nagyszerű, hogy elhatároztam, hogy ennek a pompás darabnak a diadalához én is akarok segíteni valamit. Ha minos ellenére, bejelentem, hogy A testőr ötvenedik előadásán — én fogom énekelni a második felvonásban a Butterfly szerepét a színpad mögől...

Szamosi Elza.”

A testőr ötvenedik előadásának a szenzációja tehát már most megvan. De lehet, hogy addig az egész Operaházat meghódítja Molnár Ferenc darabja és az ötvenedik estére az egész Operaház átköltözik a Vigaszínház kulisszái mögé, hogy egy igazi Butterfly-előadást produkáljon — Varasnyá Irénnek és Csontos Gynulának.

(Zsazsa aggodalma.) A Király-Színházban a Cigányszerelem sorozatos előadásai estéről-estére bizonyítják Lehár Ferenc operetjének hatalmas sikerét. A közönség estéről-estére lelkesen tapsol Lehár gyönyörű muzsikájának és ünneplé Fedák Sártn, aki talán a János vitéz óta nem aratott ilyen nagy sikert. Minden dala után fölhangzik a taps, az ünneplés, — visszatértek a régi diadalmas Zsazsa-napok és visszatért a Zsazsa nagy-nagy népszerűsége.

De a legtöbbet tapsol talán a közönség a Cigányszerelem harmadik felvonásában. Az igazi slágere lesz a darabnak az a cigányos mulató jelenet, amelyet külön a budapesti előadás számára írt Lehár Ferenc. Ebben a jelenetben Fedák Sári cigányszene mellett mulat, táncol, pezsgőzik, olyan kedvesen, olyan pompás temperamentummal, hogy a közönség alig akar vele betelni és Fedáknak újra kell énekelni, táncolni és inni, inni, inni...

A multkor Zsazsa beállított Beóthy-hoz és komoly arccal mondta:

— Kérlek, tudod, most már ki kell hagyni azt a cigányos betétet. Azt ugyanis csak a premiér írta Lehár.

— Kihagyni? — pattant föl Beóthy. — Hiszen ennek van a legnagyobb sikere, ez a sláger, hát mért kell kihagyni?

— Azért, mert engem korrumpál.

— Nem értem — mondta Beóthy.

— Nem értem. Hát én most, mondjak, háromszáz estém át fogok itt pezsgőzni, inni, mulatni, cigánnyal táncolni. Háromszáz ilyen mari után nem lehet már leszokni se a cigányról, se a pezsgőről. És én akkor — teljesen belezúllók ebbe a Cigányszerelembe...

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	267
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-		
lőállomás)	— — —	268
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	— — —	269
Nyomda	— — —	254

Sunlight Szappan

finom vászonneműk és színes szövetek mosására felülmúlhatatlan. Nem támadja meg a legkényesebb szövetet sem.

Kettős darab 30 fillér.
Nyolczögletű darab 16 fillér.

6616

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. E. Minél korábban sziveskedjék beküldeni az ígért novellát.

B. F. A város maga kezeli és szedi a vámot. Egy állami tisztviselő. A várostól kell igazolványt kérni. A katonatisztek is kérnek, mert ez kötelező.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A győri vagon- és gépgyár új igazgatói. A győri vagongyár főosztályosa, a Magyar Vasúti Forgalmi Rt. részvénybirtokát egy konvenciómnak adta át. Most arról értesülünk, hogy az igazgatóságból Wottitz Károly, U. b. Adelf és Szapáry Pál kiléptek és helyettük Lajos Jakab és Wassilko Nikolaj kerültek be az igazgatóságba. A cégjegyzőhivatal most vette tudomásul ezt a változást.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, nov. 25.

Az időjárás a mezőgazdasági állapotra kedvező. A megkészt munkálatok ez idő szerint teljesíthetők.

A gabonafuvar iránzata ellanyhult.

A mai piacon elkelt:

1500 mm. buza	10.20—10.50
600 mm. tengeri	4.50—4.60
Zab	7.30—7.40
Árpa	7.00
Rozs	6.60—6.70

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 25

Kínálat, vételkedv mérsékelt, 15 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilogrammonként, koronákban értendők.

Dél	2 óra
kártya	számla
Buza 1911. Áprilisra 11.23—11.24 11.14—11.15	
Buza 1911. májusra 11.19—11.20 11.01—11.10	
Buza 1911. októberre 10.75—10.76 10.65—10.66	
Rozs 1911. Áprilisra 7.97—7.98 7.95—7.96	
Rozs 1911. októberre 7.78—7.79 7.73—7.74	
Tengeri 1911. májusra 5.65—5.66 5.64—5.65	
Zab 1911. Áprilisra 8.29—8.30 8.30—8.31	

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Nov. 25. —

Magyar aranyárjádék 4%	111.—
Magyar koronajárjádék 4%	91.70
Magyar koronajárjádék 3 1/2%	81.—
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.40
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsorjegy kölcsön	221.—
Tiszasab. és szegedi sorsorjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	93.—
Osztrák járadék ezüstbe	96.75
Osztrák járadék aranyban	115.50
Osztrák koronajárjádék 4%	93.10
1860. évi osztrák államsorsorjegy	168.—
Osztrák-magyar bankrészevény	18.95
Magyar hitelbank-részevény	851.25
Osztrák hitelintézet részvény	864.50
Osztr.-magy. államvasúti részvény	748.50
20 frankos arany (Napoleonó)	19.98
Német birodalmi márka	117.09
London vista	240.72 1/2
Páris vista	85.12 1/2
20 márkás arany	28.51

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Nov. 25

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	9.85—9.95
76	—	—	10.00—10.10
77	—	—	10.20—10.30
78	—	—	10.40—10.50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	9.80—9.90
Rozs	—	—	6.60—6.70
Árpa	—	—	6.50—6.60
Zab	—	—	7.10—7.15
Tengeri	—	—	6.15—6.20
Tengeri (al)	—	—	4.40—4.45

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Nov. 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig — egység súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 150—52 fillérig; fiatal közép páronként 231—240 kilogrammig terjedő súlyban 154—157 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 166—168 fillérig.

Sertéselvtárs: nov. hó 22. napján volt készlet 32030 darab, nov. 23. napján fölrajtattott — darab, nov. 23. napján elszállított 408 darab, nov. 24. napjára maradt készletben: 21426 darab. A bizonyított sertés iránzata kellemes.

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi november hó 26-án:

C. bérlet.

C) bérlet.

A kormánybiztos.

Szatirikus bohózat 3 felvonásban. Írta: Guthy Soma.
Rendezte: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gróf Tillyay Beregi S.	Báró Kelemen Kulcsár L.
Lenke, neje	Jarolekné Zalay Margit.
Miteszer Gábor Várnay Jenő.	Czak Barna Ladiszlav J.
Klára, felesége Novák Irén.	Czakó Samu Cseh Ferenc.
Tuzár Mihály Heltai Jenő.	Schwartz Polgar S.
Viznemisza Dely Lajos	Gáspár Vass János

Készlet a 7 és fél órákor.

URÁNIA

mezőfőnykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. nov. 26-án, szombat:

1. A rendbontók. Humoros. — 2. Születésnap ajándék. Dráma. — 3. Velencei képek. Látványos. — 4. Miker az asszony öltözködik. Humoros. — 5. Ejjé! látomány. Dráma. — 6. Saloniki Látványos. — 7. Kellennetlen álom. Humoros. — 8. Művésznap Párisban. Látványos. — 9. A keztyű. Dráma.

Előadások d. u. 5 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ső hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalograd zenekara játszik. — Szükrésed.

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü férjem elhalálása alkalmából mindazok, kik részvényt nyilatkoztak enyhítették fájdalmam, fogadják őszinte köszönetemet.

Mint hogy Arad városából eltávozom, ez uton mondok búcsút szeretett barátaim és jó ismerőseimnek.

Özv. Dr. Frankl Miksáné.

Limbbeck János és fia.

első magy. kir. szab. érekeperső-gyár és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Sperber Viczike a maga, úgy az alulírottak nevében, fájdalomtól megtört szívvel tudatja szeretett jó édesatyja, vő, unokaöccs és rokon

SPERBER FRIGYES

zenetanárnak,

f. é. november hó 25-én a délelőtti órákban, életének 48-ik évében történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai november hó 27-én d. u. 3 órákor fognak Tökölly Imre-utca 55. számú házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelkiüdvéért december 2-án d. e. 9 órákor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni. 4326

Aldás emlékére!

Arad, 1910. november hó 25-én.

Özv. Messner Jánosné szül. Bakay Luiza, anyósa. Messner Jánosné és neje sógor és sógoronője. Messner Stefika, unokahuga. Özv. Bakay Istvánné, Özv. Dvorcsák Jánosné, Muszli Károly és neje, Medek Emma, Bakay József és családja. Bakay Károly és neje, Özv. Boda Pálné, Garda Pál és neje szül. Bakay Tonka, Bakay Géza és neje, nagyanyja, nagynénje és nagybátyjai.

Limbbeck János és fia.

első magy. kir. szab. érekeperső-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Lohser Alajosné szül. Radetzky Mária, a maga, úgy az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, a forrón szeretett és felejtethetetlen jó férj, illetve édes apósa, testvér, nagypapa, dédapapa és

Lohser Alajosnak

folgyó évi november. hó 24-én, d. u. 5 órákor, életének 78-ik és boldog házasságuk 53-ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai november hó 26-án, d. u. fél 3 órákor fognak Wesselényi-utca 50. számú házban a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért december hó 2-án, d. e. 8 órákor fog a főt. minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Aldás emlékére!

Arad, 1910. nov. hó 25-én.

Lohser Ferenc és neje, ifj. Lohser Károly és neje, Lohser Béla és neje, Lohser Emma férjezett Balogh Jánosné, Lohser Mariska férjezett. Neulinger Andorné, Lohser Vilmos, gyermekei és menyei: Balogh János, Neulinger Andor, vejai. Id. Lohser Károly, Gantner Károlyné szül. Lohser Mária, testvérei, valamint unokái és dédunokái.

TÖRLEY

TALISMAN

CASINO RÉSERVÉ

Telefon 162. sz.

Telefon 162. sz.

621

Páratlan minőségű

Ia. Porosz Szalon Fűtőszén, Ia. Porosz Diókokszt

jutányos árban kapható

Reusz Mór és Fia cégnél Arad, Boros Béni-tér 12.

Alapított 1868.

Nem tévesztendő össze más hasonló céggel.

BUTOR.

Ajánlom kitűnő minőségű, stilszerű s a legkedveltebb fánemekből, úgymint cseresznye-, jávor, virágos kőris-, mahagoni, és palisanderfából készült háló-, ebédlő és uriszoba butoraimat, valamint igen izléses, a legújabb rajzok után készült előszoba, konyha és cselédszoba berendezéseimet.

Tisztelettel

4315

Varga József, asztalosmester

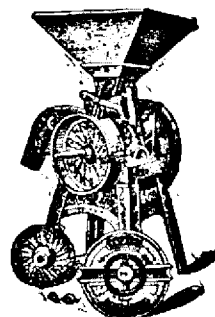
kizárólag Aradon, Kápolna-utca 6b. sz.

Saját ház.

Saját ház.

Hat kiállítási nagy éremmel kitüntetve.

Az újonnan elkészült nagy gyártelepeink folytán legújabb gépi berendezésekkel különösen szállítóképesek vagyunk és szállítunk elismert kiváló foganatosításban:

Takarmánykészítő gépeket,
Szecskaavágókat, répaavágókat
darálókat,

Takarmány-füllesztőket,
Trágyalé-szivattyukat,

valamint minden egyéb gazdasági gépeket legújabb és bevált szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TSA**BÉCS, II., TABORSTRASSE 71.**

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszontelárusítók kerestetnek.

3701

ÚJ ÜZLET ARADON.

November elsején Andrásy-tér 20. szám alatt a Központi szálloda mellett

Ékszerész és órászületet

nyitottam.

Dus raktárt tartok: drágakő, arany és ezüst ékszerekben, arany ezüst és acél óra különlegességekben, továbbá ezüst és prima china ezüst tárgyakban, úgy hogy a legkényesebb ízlésnek is teljes mértékben megfelelek.

JAVITÓMŰHELYEMBEN

mindennemű szakbavágó munkák, óra és ékszerjavítás, továbbá átalakítások a legnagyobb szakavatottsággal jó jótállás mellett végeztek.

Mint üzletembernek és iparosnak elveim:

4135

Szoliditás, olesóság és megbízhatóság

úgy árák mint a végzett munka tekintetében, a miről remélhetőleg módomból lesz meggyőzni a tisztelt közönséget. — Tisztelettel

FELLNER SAMU,

órász és ékszerész.

Fűrészporból sajtolt

brikett

állandóan kapható:

Laendler Aladár

gőzfűrészt-telepén Aradon.

4298

Olcsó árjegyzék

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerehetnek be:

Moire selyem jupon darabja 4 frt.
Taffi tiszta selyem jupon „ 5.80
Herweh fűző legújabb facon „ 3.50
Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkben.
Hamerly féle női bőrkezttyű glaze.
Schwéd mosó és szarvasbőr.
Frisch féle patent férfi alsónadrág aradi egyedüli elárúsító helye.

Nyírott prima plüch szőnyegek

csékély szövés hibával
12/4-es 2 méter széles 8 méter hosszú darabja 27 frt.
16/4-es 2 1/2 méter széles 8 1/2 méter hosszú darabja 42 forint
szőnyegek közül most nagyobb szállítmány érkezett minden vételekötélezettség nélkül megtekinthetők.

Minden pénteken nagy maradékvásár.

Nagy forgalmu üzletünkben összegyűlt **maradék szőnyegek, ruha kelmék színes és fekete barchettek egyes függönyök stoorok, egyes abroszok, csipkék, himzett batistok,** rendkívüli olesón kerülnek eladásra.

Rosenblüh H. és Társa

divatüzlete ARAD.

Versenynélküli árak.**Fehérnemű osztályban.**

Női ingek kézi himzett, tartós king vászon 1 frt. 65

Női corsetták 1 frt. 30-tól csinos kiállítás 1 frt. 60 — 2 frt.

Női nadrágok schweici himzéssel 1.40

Új olcsóbb árjegyzék; cérna és pamut vászon maradékoknál.

Erősszálú ágyneműre, női ingekre kr kitűnően használható métere 28

közép szálú legjobb minőség 32

hóvirág legfinomabb kelengyéhez 34

Prima cérna rumburgi és

irlandi míg a készlet tart 42

e fenti maradékok 3 métertől 5 — 6 méterig kaphatók.

Kész alsó lepedők közisz. art prima

minőség, bőrerős, hófehér, varrás nél

kül, darabja 1 frt. 40, eddig sok ezer

darab került általunk forgalomba és

minden oldalról utána lesznek rendelve.

Másodrendű alsólepedő, de a.é. t. igen

tartós minőség darabja 1 frt. 20.

A kinek

ismerettség híján

háztartásra, nevelésre, üzletvezetésre, könyvelésre, székre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vincsellésre, kardosra,	kulcsárra, gazdaszóra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,
--	---

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	kocsit, lovat, halászatot, telket,
---	---

Aki

eladni kíván

bort, sörözt, borot, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy
---	--

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csúlt, ha az

"ARADI KOZLÓNY"
kis hirdetési

rovatát használja.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Rum,**

konyak, bor és egyéb üveg viganetták kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. 671

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 4000

Kerpel Jzso

ajánlja 90,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 525

Ha cigarettázik

használon Progress szivarkahüvelyt 100 drb. 26 fill. 1000 drb K. 2.40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

2 nagy szoba

és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. Lázár Vilmos-utca 2. sz. 4320

**Nagymennyiségű
maculatura
Jutányos áron
eladó.**

Aradi nyomdare szvenyvtársaság könyvnyomdája,

Stock-Cognac**— Medicinal —**szavatolt valódi bor
: párlat**Camis és Stock**

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. : Kapható minden jobb üzletben.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Vásároljon**köhögés**

rekedtség, katarus, elnyálkásodás erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóízű

Kaiser-fele**Mell karamella**

(a három leányval)

cukorkát. — 5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos hatásról.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guterl Páldeu Koloman, Hajós Árpád, Rozsnyay Mátya, Brenner Pál és Vojtek Kálmán Gyógyszertárban Arad, Zombory János Gyógyszertára a Szentháromságához Uj-Szt. Anna, Adler Gyógyszertárban, M. Pécskán, Ors Rezső, Pankó, Toffert Károly Gyógyszertára Elek, Krausz Blomér Gyógyszertára Ógövezén, — Zsigmondovics Géza Iria Gyógyszertára Lippon, Vajtek és Weitzer drogeriája Arad és Rekszin János Gyógyszertára Ó-Pécska.

841—1910.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az Andrányi Károly alapítványi Árárváro i gyermekkorház 1911. évben szükséges fűszerárak szállítása iránt folyó évi november hó 28. d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Szállítandó mintegy 900 kor. áru külömböző fűszer.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy el fogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági sz kének 1910. évi november hó 21-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Hulló falevél

4301

Cigányszerelemből**Balkán hercegnőből**

legújabb felvételű gramophon lemezek, kaphatók:

Koch Dánielnél,**Deák Ferenc-u.****Fehér Kereszttel szemben.****Alkalmi vételek**

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legújabb órá és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órá és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-pala

Zálogcódulatok

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetésre TRUFON 438 TRUFON 438.

Egy hölgy

hajlandó bárkit, aki idegességben, vérszegénységben, reumában vagy köszvényben stb. szenved, ingyen egy egyszerű, meglepően ható gyógyszerrel — melynek véletlenül utott tudomására — fájdalmaitól megszabadítani. Alólírott önmagát gyógyította meg vele, mikor már semmiféle gyógyszer nem használt és azért emberbaráti kötelességének tartja ezt az emberiség hasznára fordítani. Irasbelileg forduljanak Müller Ed. malia öngyógyasághoz Budapest, Albertfalva 6. 6648

Használt ólom
megvételre kerestetik.**INGYEN!**

javítom a nálam vásárolt cipőket!

3307

**Cipő, kalap,
uri divat cikkek
Korányinál****Szabadság-tér 3. szám**

(volt Winternitz-féle helyiség)

veszünk a legjobban és legolcsóbban.

Kizárólagos lerakata a híres

Moskovits-fale ANATOMIAI CIPŐKNEK.Nagy választék Loden kalapokban.
Vizmentes vadászcipők.
Óriási választék téli utcai és házi
Comode cipőkben.

Saját érdekében nézze meg kirakataimat!!

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festőgyáratnak tulajdonát.